

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

URIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 183-184 / ianuarie 2011

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Întotdeauna, la cumpăna dintre ani ne întrebăm ce fel de an a fost cel care a trecut și ce fel de an va fi cel în care am intrat. Răspunsul este dat de viața noastră comunitară, mai intensă, mai diversificată, în pas cu tot ceea ce se petrece cu societatea românească.

În 2010, o preocupare importantă a conducerii UUR a fost atenuarea consecințelor crizei economice și financiare mondiale, resimțite și în România, pentru persoanelor angajate, pentru comunitatea ucrainenilor. În acest sens, cheltuielile au fost ierarhizate în funcție de priorități, anul financiar încheindu-se echilibrat.

Demnă de menționat este păstrarea, modernizarea și dezvoltarea patrimoniului imobiliar. În anul care tocmai a trecut, UUR a cumpărat un sediu pentru filiala Iași a UUR, a încheiat construcția sediului filialei Botoșani a UUR, a mansardat, renovat și a dotat cu mobilier nou anexa sediului filialei Maramureș a UUR, a modernizat sediile filialei Suceava a UUR, a

tate", de conciliere între culturi. Se poate afirma fără putință de tăgadă că județul Suceava este un spațiu în care toate comunitățile naționale colaborează, sunt creatoare de noi valori și contribuie la progresul societății românești actuale.

Un moment important al activității noastre din anul trecut au fost *Zilele Taras Șevcenko în România*, o manifestare de mare anvergură care a avut loc în toate județele țării în care trăiesc ucrainenii cu un număr impresionant de participanți, de la 3-4 ani la vârstnici de peste 90 de ani. Ucrainenii, români au adus omagiul lor celui mai mare scriitor ucrainean, unuia dintre cei mai însemnați reprezentanți ai romantismului literar slav și european.

Cea de-a 19-a aniversare a renașcutului stat Ucraina, atât de mult visat de generații întregi, a fost marcată în toate centrele din țara noastră unde ucrainenii constituie majoritatea populației printr-o serie de evenimente: mese rotunde, expoziții de carte și

Cele mai vechi așezări ale ucrainenilor de pe teritoriul actual al României datează din prima jumătate a secolului al XIV-lea. Prezența ucrainenilor în România trebuie să fie percepută ca o expresie a bune conviețuirii cu poporul în mijlocul căruia trăim. De-a lungul timpului, ei au dus o viață pașnică, o viață creativă, contribuind, din toate punctele de vedere, la dezvoltarea României. Iar atunci când nevoile țării au solicitat jertfa supremă, mai ales în timpul celor două războaie mondiale, mulți ucrainenii și-au dat viața, murind ca eroi. Iată de ce ucrainenii și-au câștigat, în România, un drept inalienabil de cetățeni egali cu toți ceilalți.

Astăzi, conform statisticii oficiale, în România trăiesc aproape 62.000 de ucrainenii, deși, în realitate, numărul lor este mult mai mare. Sperăm că recensământul populației din acest an, bazat pe criterii europene moderne, va fi cea dintâi evaluare precisă a ucrainenilor din România.

Ucrainenii din România în primul deceniu al mileniului trei

organizației locale UUR din Siret și a filialei Arad a UUR. Dispunem, astfel, în aproape toate zonele în care trăiesc ucrainenii, de sedii cu spații atractive, ideale pentru luarea unor decizii înțelepte, pentru organizarea de manifestări culturale, de programe speciale de educație.

În pofida crizei economico-financiare, UUR a contribuit, în 2010, la realizarea unor progrese notabile în diverse domenii. Am avut o viață culturală bogată, concretizată prin festivalurile pe care le-am organizat, cărțile pe care le-am publicat, cercetarea științifică pe care am desfășurat-o, prin publicistica ancorată tot mai mult în actualitatea comunitară pe care am realizat-o.

Sărbătorile ucrainene au fost cinstite cum se cuvine în București și în țară. *Festivalul de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucrainenii* (Sighetu Marmăției, 10 ianuarie 2010), acțiune tradițională care continuă de 18 ani, a stimulat și anul trecut menținerea și dezvoltarea vieții ucrainene în România. Întreaga noastră grațitudine președinților de comunități, tuturor colectivelor artistice care respectă trecutul și privesc spre viitor prin programe educative pentru copii și tineret.

Alte festivaluri sau proiecte culturale (*Festivalul interetnic „Conviețuirii”*, Siret, 21-23 mai 2010; *Tabăra Internațională de Pictură*, Suceava, 1-12 iulie 2010) s-au desfășurat sub semnul dialogului intercultural. Regiunile în care trăiesc ucrainenii din România oferă condiții minunate pentru organizarea unor astfel de manifestări. În plus, 2010 a fost Anul Internațional al Apropierii între Culturi și al inițiativei „Alianța Civilizațiilor”, care au avut ca obiectiv, îmbunătățirea înțelegerii și cooperării între culturi și contracararea forțelor care alimentează polarizările și extremismul. Cele două proiecte organizate de filiala Suceava a UUR și finanțate de UUR și DRI oferă un exemplu concret de realizare a „uniității în diversi-

presă în limba ucraineană, spectacole cultural-artistice. Ucrainenii din România au urat compatrioților lor din Ucraina toate cele bune de Ziua Independenței, realizarea tuturor țelurilor naționale și îndeplinirea dorințelor poporului ucrainean de-a lungul generațiilor, de a se putea bucura de binefacerile economice și ale echității sociale.

Am menționat numai câteva acțiuni, considerate de noi cele mai importante, dar activitatea culturală desfășurată de UUR, este mult mai bogată și variată. Comunitățile ucrainene prind viață, putându-se vorbi de o renaștere a vieții lor culturale și spirituale. La toate acestea, o contribuție importantă a fost adusă de tinerii care încep să recapete conștiința ucraineană. Pe de altă parte, ai senzația că, pe măsură ce sunt mai puțini ucrainenii în România, interesul pentru ei este mai mare, fenomen strâns legat de redescoperirea de către români a istoriei lor multisekulare, comune cu a ucrainenilor, istorie despre care nu s-a vorbit în trecut din cauza unei anumite politici duse de regimul comunist.

Am făcut o evaluare sintetică a activității noastre culturale pentru a formula o opinie argumentată de viitor. Așa cum s-a putut vedea, viața culturală și-a urmat cursul firesc. Este necesar, însă, ca în 2011 să căutăm noi soluții de perfecționare și eficientizare a activității culturale în vederea revitalizării accentuate a identității ucrainene.

În anul care a trecut, am amplificat relațiile noastre cu marile organizații ucrainene de peste hotare, prin participări ale reprezentanților UUR la importante reuniuni ale Congresului Mondial al Ucrainenilor (SKU). Reuniunile amintite, la care au luat parte personalități la vârf din diverse țări, a fost un bun prilej de a ne face cunoscuți în lumea ucraineană internațională. De asemenea, am întărit legăturile cu Congresul European al Ucrainenilor (EKU) și cu Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare (UVKR).

Noi suntem încrezători că ne vom bucura în continuare de înțelegerea necesară pentru a desfășura o viață etnică a unei minorități naționale în deplin respect față de legile și Constituția țării și că vom putea progresa odată cu progresul pe care îl va înregistra România, poporul român în ansamblu, mai cu seamă acum când România este membru al UE și membru al NATO, aflându-se în plin proces de evoluție democratică.

Ținta pe care ucrainenii au urmărit-o dintotdeauna, este păstrarea identității etnice. Dorim să ne păstrăm limba, să nu ne uităm tradițiile, să respectăm preceptele credinței noastre, într-un cuvânt să ne păstrăm ucrainenii.

Și trebuie spus că într-adevăr asistăm la o revitalizare a identității ucrainene în România, concretizate printr-o ascendentă apropiere a ucrainenilor de istoria acestui popor, de religia sa, de limba și de cultura sa multisekulară. Tot mai frecvente apar cazurile de exprimare și de manifestare a identității ucrainene, dar, desigur, există și o serie de neîmpliniri, printre care menționăm: introducerea limbii ucrainene în școală și în biserică, acolo unde acest lucru nu s-a realizat încă; atragerea comunităților ucrainene rămase în afara UUR, știut fiind faptul că fără UUR nu există viață ucraineană în România; atragerea tineretului la viața comunitară având în vedere că fără tineri nu există viitor; îmbunătățirea imaginii UUR și a comunităților ucrainene din România pe plan național și internațional; lipsa unui stil democratic și a transparenței în unele organizații UUR.

Desigur, aceste neîmpliniri vor fi duse la bun sfârșit de noua conducere a UUR care va fi aleasă la apropiatul Congres al UUR. Pentru a ajunge însă la rezultatul dorit, este nevoie să alegem în „echipă” oameni capabili, ferindu-ne de accederea la funcții de conducere a persoanelor necorespunzătoare.

Ion ROBCIUC

UCRAINA - burse acordate în baza documentului de colaborare bilaterală

Agenția de Credite și Burse de Studii vă aduce la cunoștință oferta de burse acordate în baza *Protocolului de colaborare în domeniul învățământului între Ministrul Educației, Cercetării și Tineretului din România și Ministerul Învățământului și Științei din Ucraina pe anii de învățământ 2008 - 2011*, pentru anul universitar 2011-2012:

Art. 1

- până la **6 burse** de studii, pentru studii universitare de licență;
- până la **6 burse** de studii, pentru studii universitare de masterat;
- până la **4 burse** de studii, pentru studii universitare de doctorat;
- până la **20 luni/bursă**, burse de stagiu pentru perioade de la 3 la 9 luni fiecare.

Art. 4

- **5 burse** pentru participarea la cursurile de vară de limba, literatura și civilizație ucraineană (**din cauza reducerilor bugetare, M.E.C.T.S. prin A.C.B.S. nu va asigura transportul internațional tinerilor nominalizați pentru cursuri de vară în anul universitar 2011-2012**).

Concursul național pentru acordarea bursei se desfășoară conform *Regulamentului de organizare și desfășurare a concursurilor naționale pentru bursele de studii în străinătate, acordate în cadrul documentelor de colaborare bilaterală sau oferite în mod unilateral, aprobat prin OMEdC nr. 5541/2005, cu modificările și completările ulterioare și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției de Credite și Burse de Studii*, aprobat prin O.M.E.C.T.S. nr. 3781/2010.

INFORMAȚII

Partea primitoare asigură:

- pentru art. 1: cazare în cămine studențești și plata bursei;
- pentru art. 4: cazare gratuită în cămine studențești, masă și alte cheltuieli;
- asistența medicală este acordată în conformitate cu art. 6 al Acordului de colaborare în domeniul sănătății și științei medicale dintre Ministerul Sănătății al României și Ministerul Sănătății al Ucrainei, semnat la Istanbul, la 29 martie 1996.

Partea română asigură, în baza H.G. nr. 1070/2001, transportul internațional și o bursă în valută, ca supliment la bursa oferită de statul primitor (al cărei quantum se aprobă anual prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului).

CONDIȚII DE ELIGIBILITATE (trebuie îndeplinite cumulativ)

1. Candidații sunt cetățeni români, cu domiciliul stabil în România.
2. Candidații provin din instituții de învățământ acreditate din România / instituții organizatoare de studii universitare de doctorat din România / institute de cercetare aflate în subordinea M.E.C.T.S. și au, după caz, următoarea calitate:
  - a) elevi în clasa a XII-a;
  - b) studenți la studii universitare de licență / de masterat la învățământul de zi;
  - c) doctoranzi, forma cu frecvență;
  - d) cadre didactice titulare;
  - e) medici rezidenți, în perioada de rezidență finanțată de M.E.C.T.S.;
  - f) cercetători.

3. Candidații au la momentul plecării la studii în străinătate, una din calitățile menționate la punctul 2. *Fac excepție persoanele care vor urma în străinătate (prin bursa obținută) studii universitare complete de licență, de masterat sau de doctorat.*

4. Candidații cunosc cel puțin o limbă străină acceptată de partea externă pentru stagiu.

CONȚINUTUL DOSARULUI DE CANDIDATURĂ

Dosarul în limba română:

1. **Formular de înscriere** la concurs pentru o bursă acordată în cadrul acordurilor de colaborare bilaterală sau oferită în mod unilateral de alte state, pentru anul universitar 2011 - 2012 (www.roburse.ro).

2. Curriculum vitae.

3. **Proiect** de studiu/cercetare/creație artistică care justifică, în 2-10 pagini, activitatea pe durata stagiului pentru care se solicită bursa, precum și aplicabilitatea acestuia în România, după terminarea stagiului de bursă în străinătate, astfel: motivație, justificare; obiective clare, precise, fezabile; activități prevăzute în vederea realizării obiectivelor; mod de valorificare a rezultatelor; mod de diseminare a cunoștințelor dobândite; concordanța cu lucrările elaborate anterior; încadrare și validare în programul de studiu/cercetare; tema proiectului poate fi o dezvoltare, derivare, continuare a lucrării de licență, disertației, tezei de doctorat sau poate fi o temă nouă.

4. **Program de valorificare** a cunoștințelor dobândite în timpul stagiului de studii sau de cercetare în străinătate, pentru care se solicită bursa, stabilit de comun acord cu conducerea instituției de unde provine candidatul, semnat de conducătorul instituției - rector (pentru universități) sau director (pentru școli, licee sau institute de cercetare) - și înregistrat la registratura instituției respective.

5. **Acordul** conducerii instituției din rețeaua Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului de unde provine candidatul, pentru obținerea unei burse de studii în străinătate, semnat de conducătorul instituției - rector (pentru universități) sau director (pentru școli, licee sau institute de cercetare) - și înregistrat la registratura instituției respective.

6. **Recomandări** din partea a doi profesori universitari, personalități în domeniul în care se solicită bursa.

7. **Lista de lucrări** comunicate în țară și în străinătate (titlul, anul și locul comunicării), de lucrări publicate în țară și în străinătate (titlul, editura, anul apariției, volumul, cu menționarea paginilor), cărți publicate în țară și în străinătate (titlul, editura, anul), traduceri de carte, în calitate de unic autor sau coautor. Se anexează copii ale lucrărilor reprezentative, diplomelor obținute la concursuri naționale și internaționale; în domeniul artistic/sportiv se vor asimila activitățile specifice (expoziții, filme, concerte, performanțe naționale, mondiale, olimpice etc.).

Notă: În cazul în care candidații nu au activitate științifică/artistică etc., dovedită prin documente și punctată corespunzător baremelor stabilite, dosarele se primesc și intră în etapa evaluării academice, cu pierderea punctajului alocat.

8. Copii ale **actelor de studii**, autentificate de notarul public: foi matricole, situații școlare, diplome (bacalaureat, licență, studii aprofundate, master, doctorat), certificate.

9. **Atestat sau certificat** de cunoaștere a unei limbi străine de circulație internațională sau a limbii străine acceptate de partea externă pentru stagiu.

10. **Certificat medical** eliberat de medicul de familie, care atestă faptul că persoana este

declarată aptă pentru efectuarea stagiului de studii în străinătate.

11. **Adeverința** care atestă calitatea candidatului în anul universitar în curs.

12. **Documentul privind acceptarea** candidatului de instituții de învățământ superior sau institute de cercetare afiliate universităților sau structurilor academice din statul respectiv, la studii sau stagii de cercetare, conform condițiilor impuse de partea externă.

13. Copie buletin de identitate sau **carte de identitate**.

14. Copie **certificat de naștere** și de căsătorie (dacă este cazul).

15. Copia **pașaportului**.

16. Copia **chitanței sau a ordinului de plată**, prin care s-a achitat taxa pentru procesarea dosarului. Taxa se poate achita în numerar la casieria A.C.B.S. din str. Caransebeș nr. 1, etaj 7, sect. 1, București, sau prin virament bancar, utilizând următoarele coordonate:

Beneficiar: Agenția de Credite și Burse de Studii

Cod fiscal: 26318777

CONT: RO24TREZ7015009XXX010625

Deschis la Trezoreria sector 1, București.

Dosarul în limba statului primitor sau într-o limbă de circulație internațională:

1. Cerere de înscriere.

2. Copii legalizate după diplomele de studii obținute și foile matricole cu traducerea în limba ucraineană.

3. Copie legalizată după certificatul de naștere cu traducerea în limba ucraineană.

4. Copie după cartea de identitate.

5. Certificat medical, care să cuprindă investigațiile medicale, în conformitate cu legislația în vigoare.

6. 6 fotografii 6x4.

Dosarul de candidatură complet se depune (direct sau prin curier) sau prin poștă cu confirmare de primire la Registratura A.C.B.S. din strada Caransebeș nr. 1, et. 7 (A.C.B.S. / Secretariat) sector 1, București, până la data de **07 februarie 2011**.

Calendarul desfășurării concursului:

Termenul limită pentru depunerea dosarului de candidatură: 07 februarie 2011.

Verificarea administrativă a dosarelor și afișarea rezultatelor la verificarea administrativă: 08 - 15 februarie 2011.

Depunerea contestațiilor la verificarea administrativă: 16 februarie 2011.

Soluționarea contestațiilor la verificarea administrativă: 17 - 18 februarie 2011.

Evaluarea candidaturilor: 21 februarie - 08 martie 2011.

Selecția candidaturilor de Consiliul A.C.B.S. și afișarea rezultatelor: 09 - 15 martie 2011.

Depunerea contestațiilor: 16 - 18 martie 2011.

Soluționarea contestațiilor și afișarea rezultatelor finale: 21 - 31 martie 2011.

NOTĂ: pentru informații suplimentare detaliate privind organizarea și desfășurarea concursului național, vă rugăm să vizitați site-ul www.roburse.ro.

Director General,
Maria - Magdalena JIANU

Întocmit,
Consilier Ecaterina Bodeanu

La mulți ani, Domnule Ion Robciuc!

Domnul prof. dr. Ion Robciuc împlinește, la 11 ianuarie, frumoasa și venerabila vârstă de 75 de ani (incredibil, fiindcă înfățișarea sa nu o arată deloc). Dl Robciuc este omul cu care comunitatea ucraineană din România poate și trebuie să se mândrească, mai ales UUR, căreia i-a dedicat o mare parte din activitatea sa în ultimele două decenii.

Ca profesor și doctor în științe filologice, până nu demult cercetător la Institutul de Lingvistică al Academiei Române, a adunat în palmares numeroase studii și articole de specialitate deosebit de apreciate atât în țară, cât și în străinătate. Iar dintre cele mai importante cărți publicate se numără „Studii și articole” și „Graiurile ucrainene din România. Texte dialectale”, avându-l coautor pe dl prof. dr. Nicolae Pavliuc, stabilit în Canada.

Ca redactor-șef al revistei „Curierul ucrainean” a publicat în fiecare număr de revistă articole de fond extrem de interesante și a vegheat permanent ca această revistă să conțină și articole de literatură care să captiveze și să atragă cât mai mulți cititori.

În calitate de membru în Consiliul de Conducere al UUR, ca vicepreședinte și șef al Comisiei de Cultură, dl Ion Robciuc a fost și a rămas una dintre persoanele de bază. Cuvântul dlui Robciuc, la orice ședință a UUR la care participă, este ascultat și apreciat. De cele mai multe ori, domnia sa reușește, cum se spune, să pună punctul pe i. Iar în ceea ce privește planul familial, dl Robciuc are multiple motive pentru a se mândri și a se simți fericit. A avut noroc de o soție frumoasă - ucraineană din Bucovina ca și dânsul, devotată întru totul soțului și problemelor familiei, gospodină și bine realizată profesional. Are noroc, totodată, de doi copii foarte frumoși fizic, dar și moral. Acum, la acest ceas aniversar, atât eu și familia mea, cât și Organizația UUR din Capitală, vrem să-i urăm stimatului domn Robciuc mulți ani de viață, alături de familia sa și de prieteni, frumoase realizări pe tărâm profesional, sănătate de fier și împlinirea tuturor dorințelor.

Cu adâncă stimă și considerație,

Iaroslava-Oresea COLOTELO,
consilier superior MCPN

Cronica UUR - filiala Baia Mare

La data de 02.01.2011, la sediul UUR - filiala Baia Mare a avut loc ședința biroului organizației UUR din Baia Mare având următoarea ordine de zi:

1. Participarea biroului și a membrilor UUR - Baia Mare la festivitatea de depunere a coroanelor de flori la monumentul ostașului român din parcul municipal, organizat de Primăria Municipiului Baia Mare și Consiliul Județean Maramureș.

2. Pregătirea și organizarea Revelionului din 14 ianuarie 2011 după stil vechi - alegerea locației, invitarea participanților și stabilirea modului de desfășurare a sărbătoririi.

La depunerea coroanei a participat un număr de 18 membri însoțiți de către dl Ștefan Buciuta, președintele UUR din România.

La punctul 2, cei 3 membri ai biroului UUR, format din Mihnea Vasile, președinte, Felicia Vzdulski, secretar, și Filip Zola, membru, au luat cunoștință de sarcinile ce le revin și de modul în care acestea vor fi realizate.

Într-adevăr, Revelionul după stil vechi s-a desfășurat foarte frumos, în condiții excelente la el luând parte 45 de persoane.

La sediul filialei UUR din Baia Mare, în data de 06.01.2011, a avut loc o altă ședință în prezența dlui Ștefan Buciuta, președintele Uniunii Ucrainenilor din România.

Ședința a avut următoarea ordine de zi:

1. Întocmirea programului de organizare a activităților cultural-artistice și științifice pe anul 2011.

2. Necesarul de finanțare al organizației pe 2011. Venituri și cheltuieli necesare.

3. Organizarea festivităților legate de sărbătorile de iarnă după stil vechi - cu toți membrii Uniunii și invitații săi.

La punctul 1 al ordinii de zi dl președinte Mihnea Vasile a propus următoarele acțiuni: participarea unui grup al organizației la Festivalul de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni, ediția a XVIII-a din Sighetu Marmăției; sărbătorirea Zilei de 8 Martie - Ziua Internațională a Femeii cuplată cu 9 martie - sărbătorirea zilei de naștere a poetului național ucrainean Taras Șevcenko; organizarea unui concurs de recitări de poezii la 1 Iunie - Ziua Internațională a Copilului; organizarea acțiunilor culturale dedicate sărbătoririi Zilei Naționale a Ucrainei; participarea unor membri ai organizației la Festivalul Brânzei de la Rachiv, Ucraina (sfârșitul lui august).

La punctul 2 al ordinii de zi privind necesarul de finanțare a acțiunilor pe anul 2011, președintele UUR, Ștefan Buciuta, a subliniat necesitatea întocmirii devizului estimativ de cheltuieli care va fi înaintat până la data de 1 a fiecărei luni pentru acțiunile din luna următoare la Comitetul filialei județene Maramureș.

Președintele UUR din Baia Mare, prin Mihnea Vasile, transmite tuturor membrilor săi multe succese în muncă, sănătate și fericire!

Mihnea VASILE

Din activitatea UUR - filiala județului Suceava

Iată că după alegerile din noiembrie 2010, în decembrie, membrii Comitetului de Conducere al Uniunii Ucrainenilor din România, filiala Suceava, s-au întrunit în prima ședință, în următoarea componență: Bodnar Ioan - președinte, Mihoc Lucia - prim-vicepreședinte, Chideșciuc Ioan - vicepreședinte, Mihăiescu Mihai Aniuk - vicepreședinte, Sauciuc Ilie - secretar, Pascariu Vasile - trezorer și Cureliuc Nicolae - membru.

Iată și ordinea de zi:

1. Discutarea problemei achiziționării/construirii „Casei Ucrainene” din municipiul Rădăuți.

2. Propuneri pentru candidatura la președinția UUR.

3. Propuneri pentru amendamente la Statutul UUR.

4. Repartizarea bugetului anual pe filiale județene.

5. Problema finanțării suplimentare a elevilor care studiază limba maternă ucraineană.

6. Discutarea situației încadrării pe catedra de literatură ucraineană la Universitatea „Ștefan cel Mare” - departamentul de limba ucraineană.

7. Diverse.

Au urmat discuții pe marginea ordinii de zi.

Dl președinte Bodnar Ioan solicită un sediu pentru „Casa Ucraineană” în orașul Rădăuți, care va avea multiple utilizări: centru de documentare, spațiu expozițional, înființarea grădini-

ței cu studiul limbii ucrainene. Există două variante: cumpărarea și modernizarea unui spațiu, sau varianta Primăriei Municipiului Rădăuți care oferă teren gratuit pe care se poate construi viitoarea locație. Cum în Rădăuți au fost identificate 4 locații, Comitetul de Conducere a susținut propunerea dlui Bodnar Ioan de a se cumpăra una din locațiile existente, în urma unei evaluări făcute de către reprezentanții UUR - București, care a fost votată în unanimitate.

În privința candidaturii la președinția UUR, dna prim-vicepreședinte Mihoc Lucia l-a propus pe dl prof. Bodnar Ioan, președintele UUR - filiala Suceava, propunere acceptată în unanimitate.

Dl Chideșciuc Ioan a făcut o serie de propuneri privind modificarea Statutului UUR. Schimbări în cadrul Statutului UUR sunt necesare deoarece apar unele inadvertențe, au apărut nevoi și cerințe noi, a spus vorbitorul.

Din partea dlui Pascariu Vasile a venit propunerea ca bugetul anual al UUR să fie repartizat pe filiale în funcție de numărul de etnici ucraineni declarați la ultimul recensământ, numărul de voturi acordate la alegerile pentru Camera Deputaților, numărul de elevi și școli în care se studiază limba ucraineană, numărul de performanțe educaționale, cultural-sportive și proiecte la nivel național etc.

Domnul Sauciuc Ilie a propus ca dl deputat Buciuta Ștefan, împreună cu factorii responsabili de la MECTS să se implice în rezolvarea problemei finanțării suplimentare pentru elevii

care studiază limba ucraineană. Nesustinerea acestei finanțări are ca urmare desființarea grupelor/claselor care studiază limba maternă ucraineană.

Comisia de învățământ va adresa un memoriu către Rectoratul Universității „Ștefan

cel Mare” din Suceava, prin care va cere o analiză a activității profesionale a șefului Departamentului de limba ucraineană din cadrul Facultății de Litere și Științe ale Comunicării, lector dr. Ana Maria Herțanu.

Comitetul de Conducere propune ca dna lector Ana Maria Herțanu să fie înlocuită la catedră de dl prof. univ. dr. Antoficiuk Volodymyr, ca urmare a necunoașterii limbii și literaturii ucrainene și a slabei pregătiri profesionale de care a dat dovadă cu diverse ocazii. Propunerile au fost adoptate în unanimitate.

La diverse, dl Bodnar Ioan a arătat că s-au făcut pachete pentru fiecare elev care studiază limba maternă, la unele școli. Au fost organizate momente festive, cu implicarea Consulatului General al Ucrainei la Suceava. Este vorba de Casa de Cultură „Mihai Teliman” din Siret, Colegiul Național „Mihai Eminescu” - Suceava, școlile duminicale din Suceava și Rădăuți.

Dna inspector Mihoc Lucia a propus ca fiecare președinte să se implice în înființarea de noi grupe care să studieze limba ucraineană.

Fiecare membru din Comitetul de Conducere ar urma să se implice în coordonarea activității organizațiilor, conform propunerilor venite din partea președintelui UUR - filiala Suceava.

Materialul acesta nu se vrea a fi vreun atac la anumite persoane. În el se relatează doar la fidelitate cele discutate și trebuie luat ca atare.

Kolea KURELIUK

Ambasada Ucrainei în România a sărbătorit la data de 19 decembrie 2010 la Centrul Cultural Informativ din București, Calea Victoriei, ziua de Sfântul Nicolae pe stil vechi. Fiind o sărbătoare iubită și mult așteptată de copii, numeroși părinți cu copiii lor au onorat invitația de a participa la această activitate.

Cu acest prilej, organizatorii i-au delectat pe cei prezenți cu un spectacol jucat de copiii salariaților ambasadei. În plăcuta ambianță a elegantului Centru, spectatorii au avut ocazia să aplaude pe micuții artiști în costume de carnaval (vulpi, lupi, ursuleți, iepurași etc.) într-un spectacol inedit, al cărui scenariu și regie aparțin dnei Oksana Kulyk - soția dlui ambasador extraordinar și plenipotențiar al Ucrainei în România - Markian Kulyk.

Copiii din sală, cu vârste cuprinse între un an (ba chiar și numai câteva luni!) și 12 ani, aparținând atât personalului ambasadei, cât și membrilor comunității ucrainene din București, au fost prezenți în număr foarte mare. Fiecare s-a prezentat în fața lui Moș Crăciun cu ce a știut mai bine: poezii de Crăciun și de Sf. Nicolae, cântece și colinde. Din sacul încăpător al Moșului, spre deliciul copiilor, s-a revărsat un noian de daruri aduse din Ucraina pentru cei mici.

Festivitatea s-a încheiat printr-un cocteil somptuos, asezonat cu bucate tradiționale ucrainene.

În ceea ce privește „stilul vechi” trebuie menționat că atât în Ucraina, cât și în unele zone din România locuite de etnici ucraineni se respectă această decalare de 13 zile a calendarului. Intrarea în vigoare a „stilului nou” a survenit din anul 1913, când s-a convenit, din motive legate de astronomie, ca în vederea îndreptării unei erori în măsurarea timpului, să se treacă de la calendarul iulian, valabil până atunci, la calendarul gregorian. Însă, din motive religioase, unele popoare au menținut vechiul calendar, și anume rușii, ucrainenii, locuitorii Republicii Moldova și Sârbii.

Dar cine este acest Sfânt Nicolae, acest oaspete drag, venit din cer, atât de iubit și așteptat de copii? Fiecare dintre popoarele creștine își are propria variantă a legendei privitoare la acest sfânt.

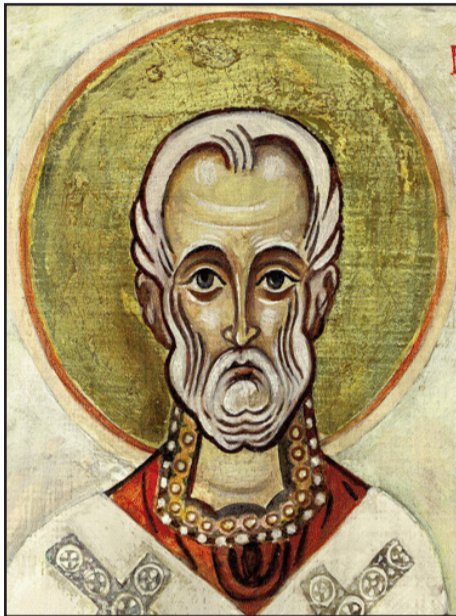
Iată ce spune legenda răspândită în Ucraina. Nicolae s-a născut pe vremea când trecuseră aproape trei secole după Isus Hristos, la Patras, în ținutul Liciei, într-o familie înstărită. Încă de mic copil vădea o fire blândă, iertătoare, înțelegătoare și avea o mare milă față de cei săraci, flămânzi, oropsiți, suferinzi și infirmi. Se ruga mereu din toată inima lui Dumnezeu, cerându-I să aducă pe Pământ dreptate, pace, iertare și milostivire.

Când a crescut mare, venea în ajutor oamenilor sărmani, în cele mai grele momente ale vieții lor. El oferea sprijin și ajutor pe neașteptate și pe neștiute, căutând

Sfântul Nicolae la ucrainenii

să nu fie văzut de nimeni. Obişnuia să facă binele în mod discret, fără să aștepte să i se mulțumească și să fie ridicat în slăvi. De aceea, încă în timpul vieții își căpătase renumele de părinte și de ocrotitor al săracilor, al orfanilor și al văduvelor.

După moartea părinților săi și-a vândut tot avutul, iar banii i-a împărțit săracilor. Cariera de preot, care părea să-i fie predestinată, i-a deschis posibilități și mai mari de a-și revărsa pe deplin bogăția su-

fletească de dragoste și de milă față de oameni.

Calea vieții i-a fost strălucită, dar și spinoasă. După moartea arhiepiscopului Ioan el a fost ales episcop. Dar, ca și mai înainte, și-a continuat cu hotărâre și cu o extremă modestie misiunea ce și-o asumase de a aduce alinare și bucurie celor care aveau nevoie.

În timpul domniei împăratului Dioclețian, când creștinii erau persecutați, Nicolae a fost aruncat în închisoare, dar credința l-a susținut, astfel că după întoarcerea împăratului Constantin a revenit la înalta poziție de mare demnitar cleric, participând activ la Conciliul mondial din anul 325.

A murit în anul 343, la 6 decembrie.

Se povestește mult despre faptele bune, pe care le-a făcut. Iată trei întâmplări mai cunoscute.

Aflând despre un om care fusese cândva bogat, dar căzuse într-o sărăcie atât de cumplită, încât în disperarea lui ajunsese la hotărârea de a-și vinde cele trei fiice unei case de pierzanie, Nicolae s-a furișat trei seri la rând la casa acestuia și i-a aruncat pe fereastră trei pungi cu galbeni, câte una în fiecare seară. Astfel, tatăl a scăpat de sărăcie și a putut să-și mărite fetele cu zestrea ce o primise în dar.

O altă faptă bună a Sfântului Nicolae a fost salvarea de la moarte a trei tineri, care fuseseră condamnați la execuție de către guvernatorul Eustațiu. Sf. Nicolae, cu hotărâre și fără nici o teamă, a smuls sabia din mâna călăului și a aruncat-o, iar pe cei osândiți i-a dezlegat și i-a eliberat.

O altă situație în care s-a întâmplat un miracol a fost următoarea. Când Sf. Nicolae călătorea spre Țara Sfântă pentru a vizita locurile pe unde a trecut Isus Hristos, s-a stărnit pe mare o furtună cumplită, iar valurile erau gata să înghită corabia. Atunci el a rostit o rugăciune și marea s-a liniștit ca prin farmec. După furtună, un marinăr care se urcase pe catarg a căzut și zăcea mort pe punte. Sf. Nicolae a spus o rugăciune și marinărul a înviat.

Sf. Nicolae a mai înfăptuit multe minuni, vindecând orbi, surdomuți și alți infirmi, iar faptele lui bune de ajutorare a săracilor au fost nenumărate.

În credința populară Sf. Nicolae este considerat ca fiind cel de-al doilea ocrotitor după Dumnezeu. Este ocrotitorul agriculturii și al creșterii animalelor, dar ocrotește și animalele sălbatice. El îi apără pe oameni de toate bolile și nenorocirile, îi apără de stihiiile naturii, îi ocrotește pe călători și pe toți cei legați de mare: marinari și pescari. De aceea, pescarii din Ucraina au în casele lor icoana Sfântului Nicolae. De asemenea, el este marele ocrotitor al copiilor.

La ucrainenii, în legătură cu virtuțile acestui sfânt se povestește următoarea legendă. Sfântul Casian s-a plâns la Dumnezeu, spunându-i că nu înțelege de ce e mai puțin respectat decât Sf. Nicolae pentru care oamenii înalță biserici cu hramul lui și se roagă mereu la el, iar de Casian nici nu pomenesc.

Dumnezeu le-a zis îngerilor să-I cheme la El pe Sf. Nicolae.

După multă căutare, îngerii au spus că nu l-au găsit în Rai, căci este dus pe Pământ, unde salvează niște oameni din valurile Mării Negre.

A mai așteptat Dumnezeu un timp și iar a trimis îngerii după Sf. Nicolae. Nu este pe-aici prin Rai, au zis îngerii, el sfărâmă cătușele de la mâinile cazacilor aflați în robie la turci și îi eliberează.

De-abia la a treia încercare Sf. Nicolae s-a înfățișat înaintea lui Dumnezeu, numai că arăta cam rău, ca vai de lume, într-o rasă veche de călugăr, încins cu o sfoară, cizmele îi erau pline de noroi, iar mâinile murdare. „Unde-ai fost?” l-a întrebat Dumnezeu. Sf. Nicolae i-a răspuns „Doamne, l-am ajutat pe un țăran să-și scoată carul împotmolit din noroi”.

„Uite, vezi, Sfinte Casian, a zis Dumnezeu, de ce îl respectă oamenii pe Sf. Nicolae. Tocmai fiindcă el nu șade aici degeaba, fălindu-se cu veșmintele sale curate!”

În diferite picturi, icoane, reprezentări grafice Sf. Nicolae nu apare îmbrăcat ca Moș Crăciun, ci este înfățișat în veșminte preoțești: sutană și patrafir, pe cap cu mitră episcopală și în mână cu cârjă episcopală.

În Ucraina, încă din cele mai vechi timpuri, ziua de Sf. Nicolae era sărbătorită cu deosebit respect. În ajun, se adu-

nau băieții din sat, dintre care unul era travestit în Sf. Nicolae. Ei se duceau pe la toate casele și în curțile acestora cântau un cântec, care s-ar traduce așa în limba română:

Mergea Nicolae,
Mergea prin poieni și lunci.
Acela, care îl iubește și îl slujește
Va fi tot mereu ajutat de el.

x

Cine pe Nicolae nu-l uită
Și îl cheamă într-ajutor
Acela va ieși teafăr din orice necaz

Căci Sfântul îi va ocroti trupul și sufletul.

x

Cine se grăbește să vină spre tine, Nicolae,

Pe acela îl vei feri de năpastă
Și pe uscat și pe mare.

Tu nu ne lași să cădem în păcat,
Nicolae.

x

Sfinte Nicolae, cu lacrimi te implorăm:

Roagă-te pentru noi! Te vom slăvi

Și îți vom preamări numele în veci!

Acești colindători nu așteptau să li se dea ceva, ci dădeau ei daruri copiilor: bomboane, fructe, nuci etc., iar copiilor neascultători le lăsa câte-o nuielușă, ca avertisment pentru purtarea lor în viitor.

Acum, ca și atunci, copiii îl așteaptă cu mare nerăbdare pe Moș Nicolae. Convinși că el va veni, ei îi scriu scrisori în care înșiră tot ce ar dori să primească, și apoi, fie că le aruncă la cutia poștală, fie că le pun în fereastră.

Părinții citesc pe furiș scrisorelele copiilor, și, în măsura posibilităților, caută să le îndeplinească, dorințele. Copiii își lustruiesc ghețuțele din ajun și le pun la intrare, sperând să găsească dimineața cadouri de la Moș Nicolae. Uneori cadourile li se pun și sub pernă. De obicei, de ele se leagă și o nuielușă simbolică, înfășurată în poleială argintie.

În Ucraina, prăjitura tradițională pentru ziua de Sf. Nicolae este un fel de turtă dulce, numită „mykolaïcik” (în limba ucraineană se zice Mykolai, nu Nicolae). Această prăjitură se oferă ca tratație atât copiilor, cât și adulților.

Se spune că în acea noapte se poate auzi, dacă ascuți cu atenție, clinchetul clopoțelilor de argint de la sania lui Moș Nicolae. Sania alunecă printre stelute, din nor în nor, iar luna îi zâmbește vesel, căci știe că în această noapte toți trebuie să fie fericiți: și cei care primesc cadourile, dar și cei care le pregătesc, fiindcă cea mai mare fericire în viață este să faci bine și să aduci bucurie! Nu-i așa?

Olga ANDRICI

Crăciunul 25 Decembrie / 7 Ianuarie

(Urmare din numărul 181/182)

Treaba în Ajun începe dimineața devreme. Se aprinde focul. Pentru masa de seară, trebuie pregătite 12 feluri de mâncare. Numărul este legat de cel al apostolilor care au participat la Cina cea de Taină. Gospodina este ajutată de copii, mai ales de fiica cea mare. Sunt folosite cele mai importante roade ale câmpului, grădinii și ale livezii. Bogata cină este de post. Se pregătește *uzvarul* (compot de fructe uscate), se fierbe fasolea, mazărea, se călește varza, se prăjește pește, se pregătesc colțunași cu umplutură de post, cartofi, ciuperci, pilaf, sarmale cu păsat, turte cu mac și *cutea* din grâu (un fel de colivă cu zeamă).

Trebuie să specificăm că nu toate gospodinele pregătesc cele 12 feluri pentru Sfânta Cină. De obicei 5-6. Obligatorii sunt *cutea* și *uzvarul*.

Treaba gospodarului este de a adăpa, hrăni și schimba așternutul vitelor. Dacă ninge, el aruncă zăpada de pe lângă casă și face cărări. Se îngrijește de mersul bun al întregii activități. În această seară nimic nu trebuie să fie înstrăinat. Totul trebuie să se găsească la locul obișnuit.

Toți membrii familiei trebuie să fie acasă. Oamenii spun: „Dumnezeu să te ferească să înnoptezi altundeva, pentru că tot anul vei fi rătăcitor prin lume“.

Este momentul să te împaci cu cei cu care te-ai certat, pentru ca în casă și în afara ei să fie pace în anul viitor.

În această zi se postește până seara. Copiilor li se permite să mănânce câte ceva în jurul prânzului.

Când se întunecă, începe pregătirea „altarului“ casei. Se aduc un snop de grâu și unul de fân. Acum se folosește numai fân. Trecând pragul, gospodarul își scoate căciula și-și salută soția. Apoi se închină și-și felicită întreaga familie, urându-i fericire și sănătate. Fânul adus, este pus pe masă, într-un colț, aproape de icoană.

Prin acțiuni magice, în această „tainică“ seară, gospodarii își ocrotesc gospodăriile de „duhurile rele“, pentru întregul an ce va veni.

Cei doi soți, cu pâine, miere și mac, ocolesc curtea, cămărilor, afumându-le cu tămâie. Lângă grajd, unde-s adăpostite vitele, gospodina aruncă sămânță de mac sălbatic „pentru că vrăjitoarele, adunându-l, nu vor putea să se apropie de vite“. După ce se termină ritualul, gospodarul „taie“ pragul ca să nu fie trecut de fiarele sălbatice.

În toate cele patru colțuri ale mesei din casa mare, sub fața de masă se pune câte o căpățână de usturoi, pentru a gonii spiritele rele.

Peste fânul de sub icoană, un „copil nevino-vat“ (până la 7 ani) pune trei colaci, o bucată de sare și o lumânare mare. Pe masă sunt aduse farfuriile cu *uzvar* și *cutea*.

Cina începe după ce răsare Luceafărul-de-Seară, ce vestește oamenii despre minunea cea mare, Nașterea Fiului lui Dumnezeu. Este momentul când tatăl anunță începerea Sfintei Seri.

Înainte acestui moment, sunt hrănite vitele și sunt invitați oaspeții. Capul familiei ia o strachină, se apropie de masă, punând câteva linguri din fiecare fel. Soția-i dăruiește soțului o pâine și o strachină cu miere. Cu toate „darurile“ cu toții ies afară. I se dă hrană câinelui, apoi se intră în grajd. Având pâinea primită în mână, gospodarul se apropie de fiecare animal. Îl binecuvântează de trei ori. Atingându-i capul, îi spune: „te binecuvântează cu sfânta pâine. Îți dau tot binele, ca tu să nu te temi de fiare, să nu

te sperii de tunet, să te ocolească nenorocirile“. Luând strachina cu miere, face semnul crucii între ochii fiecărei vite. Toarnă strachina cu cină, fărâmițează pâinea, adaugă făina și tărâța, le amestecă bine, împărțindu-le tuturor animalelor. O parte din *cutea* este folosită de gospodină pentru hrănirea păsărilor de curte.

Sfânta Cină este deci comună pentru întreaga familie sau întregul neam. Intrați în casă după ritualul amintit, capul familiei ia strachina cu *cutea*, lipește pe margine o lumânare pe care o aprinde. O ridică de pe masă cu ambele mâini, ocolește masa de trei ori „după soare“, apoi o pune la loc. Se așază în genunchi în fața icoanelor și se închină pentru sufletele celor adormiți. Se închină toți membrii familiei.

Începe cina. Primul fel care se consumă este *cutea*. Apoi urmează sarmalele, colțunașii, peștele prăjit, varza, la urmă se consumă *uzvarul*. Astăzi se bea și vin. Oaspeții de la Sfânta Cină, după credința strămoșilor noștri, aduc fericire în casă. Prima lingură din *cutea* este aruncată de gospodar în tavan „pentru ca astfel să sară mieii, cum sare acest grâu de la pământ în tavan“. O a doua lingură e aruncată „pentru ca viteii să ragă ca aceste boabe ce sar din tavan“. A treia, „pentru ca albinele să roiască“.

Dacă fiul strănută în timpul cinei, va primi din partea tatălui un mânz, semn că el va deveni cazăc. Dacă fata strănută, înseamnă că va deveni gospodină în curând. Tatăl îi dăruiește un vițel „pentru fericire“.

În această seară, tinerii duc cina la rudele mai mari, mai apropiate. Nepoții merg la bunici, la mătuși și la unchi, finii la nași etc. Ritualul este acesta: la nașii de botez sau la bunici se duc cu o bocceluță pregătită de mama. Pe un ștergar țesut se pune o farfurie în care se găsesc 2-3 sarmale, colțunași, alte feluri de mâncare și trei colaci deasupra. Ștergarul legat este dat copiilor. Ei pleacă cu bocceluța la cei mai vârstnici. Ajunși acolo, bat la ușă. Odată intrați, băiețelul își scoate căciula și zice: „Bună seara! Cu Cina Sfântă să fiți sănătoși! Vă roagă tata, mama și noi la Sfânta Cină. Poftim cina!“ Gazda ia bocceluța și o pune sub icoană. Își dezbracă micii musafiri, îi poștește la masă, rugându-i să servească din *cutea* dulce și din celelalte mâncăruri pregătite. În timp ce copiii servesc cina, gazda dezleagă bocceluța, schimbând ceva din conținutul ei: poate lua o sarmă, punând în loc colțunași sau poate înlocui un colac. Schimbarea colacului poate semnifica și un acord de împăcare, de iertare a unor neînțelegeri, certuri, ce au avut loc în timpul anului. Este un schimb de cină. De obicei, copiii primesc daruri: nuci, mere, covrigi, bani mărunți, o batistă, ciorapi, mănuși etc. După ce au cina li se restituie bocceluța. Își iau rămas bun de la gazde și merg pe la alte rude. Ritualul se

repetă. Ultima oprire se face la moașa bătrână, care ia din bocceluță un colac. Cu trăistuțele pline de daruri, cu năsucul și cu obrăjorii roșii de ger, copiii se îndreaptă fericiți spre casă.

În dimineața primei zile de Crăciun, se merge la biserică la slujba lui Dumnezeu. La prânz sunt invitate rudele, vecinii sau se merge în ospetie. La masă, se servesc cele mai bune și alese bucate însoțite de vin. Spre sfârșit încep să colinde și să interpreteze minunatele cântece populare ucrainene.

În Dobrogea, sărbătorile Crăciunului încep pe 6 ianuarie, iar pe 7 se colindă. Cuvântul „colind“ provine de la romani. Calende Ianuarie era cu o săptămână după marile saturnii, în a doua jumătate a lunii decembrie. Este o denumire străină, care s-a împletit cu sărbătoarea vechilor slavi, a rotației de iarnă a soarelui. Mai târziu s-a trecut la noul an de iarnă al nostru arătând marile influențe greco-romane în zona Mării Negre și a Dunării din secolele IV-IX, când colonizarea ucraineană a ajuns pe aceste meleaguri, întâlnindu-se nemijlocit cu această influență.

Spre seară copiii colindă la ferestre.

Când se întunecă, încep să colinde flăcăii. Copiii colindă numai la rude, la cei apropiați și la vecini, iar flăcăii la toate casele din sat.

Tineretul, mai ales băieții, se strâng din timp să învețe colinde și să se pregătească de sărbători. Colindătorii se strâng în grupuri și-și aleg un conducător bereza. El conduce grupul de colindători. Au și clopoței.

Colindele sunt cântece de slavă și de preamărire. Se deosebesc prin tonul sărbătoresc și prin coloritul emoțional.

În colinde sunt folosite comparațiile, antitezele dar și paralelismele personajelor și imaginilor artistice.

Colindul se crede că este un obicei care a existat cu mult înaintea apariției creștinismului. În ele milostivul și binevoitorul Dumnezeu, coboară pe pământ, vizitează casele sărace și, mărînimos,

dăruiește bunăstare și fericire.

La baza colindelor ucrainenilor dobrogeni, stă Cartea Sfântă, legenda despre nașterea lui Hristos.

Mergând prin tot satul, flăcăii-colindători, cu voia gospodarului, intră în casă și descoperindu-se, încep să colinde în fața icoanelor.

Pentru că l-au colindat, gospodarul le dă un colac și-i invită la masă ca pe niște oaspeți îndelung așteptați. Îi servește cu un păhărel de horilcă și-i invită să consume din bucatele pregătite de gospodină. Nu întârzie mult, pentru că au de colindat tot satul. Darurile primite sunt adunate într-un sac. Se strâng și bani.

Colindele reprezintă unul dintre cele mai vechi genuri ale creației populare. În Dobrogea, des întâlnite sunt: „Fecioara Maria venea din Ierusalim“, „Pe muntele sfânt“, „Slavă Domnului născut“, „Bună seara!“ și altele. Poezia colindului este bogată și variată. Are rădăcini adânci în istoria ucraineană, în obiceiurile specifice poporului nostru, reprezentând o sursă inepuizabilă de bogăție folclorică.

A doua și a treia zi de Crăciun, în biserici se ascultă slujba. După-amiază și seara, se întâlnesc rudele și prietenii, la mesele pline de cele mai gustoase și specifice bucate, horilcă și vin. Cinstindu-se, apare buna dispoziție. Se interpretează diferite cântece populare, se dansează, deci se distrează, sunt fericiți.

Virgil RIȚCO

Cercul pedagogic al profesorilor de limbi materne din județul Suceava

„De 11 ani de când sunt director adjunct al acestei instituții de învățământ, este prima oară când găzduim o asemenea activitate. Avem emoții și sperăm că veți prelua cel puțin o secvență din cele ce vă vor fi prezentate astăzi de elevii școlii noastre, pregătiți cu mult profesionalism de profesorii lor, pentru a o aplica în activitatea dumneavoastră didactică. Zi frumoasă din partea direcțiunii vă dorim!” Cu aceste cuvinte de bun venit rostite de doamna profesor Eugenia Paicu - director adjunct al Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava, au început activitățile de cerc pedagogic al profesorilor de limbi materne.

Primul punct din programul activității de formare, coordonat de doamna profesor Lucia Mihoc, l-a constituit o activitate demonstrativă realizată cu elevii pe tema: „Teatrul - metodă complementară de valorificare creativă a textelor din programa școlară și a lecturii suplimentare”. Activitatea s-a desfășurat pe două secțiuni: limba germană maternă și limba ucraineană maternă.

Activitatea demonstrativă la limba germană maternă a fost susținută de elevii clasei a V-a A care studiază limba germană ca limbă maternă în cadrul colegiului sucevean, coordonați de doamna profesor Gorban-Cojocariu Anca. Aceștia, grupați în cadrul unor ateliere de creație au citit, au dramatizat, au creat noi texte și afișe, au cântat și dansat. Munca lor a fost sintetizată în cuvintele Andreei Bucur: „Povestea noastră este o variantă modernă a basmului Hansel și Gretel, de Frații Grimm. După ce am studiat la oră basmul binecunoscut, am acceptat provocarea doamnei profesoare de limba germană de a lectura și o altă

nați de doamna profesor Lucia Mihoc. Aceștia au dramatizat basmul „Cum erau transformați oamenii bătrâni în oameni tineri” scris de Savur Mohyla. Elevii au fost puși în situația de a rescrie finalul operei. Dacă în varianta originală, fiierul alege să slujească diavolului, fiind ademenit de mirajul banilor, în varianta rescrisă de elevi și prezentată auditoriului fiierul se leapădă de diavol și alege să-l slujească pe Dumnezeu. De asemenea, pornind de la un simplu joc - de a spune proverbe ce s-ar potrivi temei basmului citit - elevii au căutat și alte proverbe tematice: „Lăcomia este mama tuturor răutăților”, „Lăcomia pierde omenia”, „Cine se lăcomește să prindă ce-i al altuia, pierde și pe ale sale”, „Închină-te lui Dumnezeu, ferește-te de ce-i rău”. De aici și ideea de a le scrie în dreptul unor imagini sugestive (desene, colaje), iar în final s-a ajuns la realizarea unui panou, având sloganul „Teatrul - limba care ne unește”. Trebuie menționat și efortul elevilor în asigurarea recuzitei, aranjamentelor scenice și a costumelor.

Al doilea punct din program l-a constituit organizarea de ateliere metodice cu profesorii participanți la cerc. Tema centrală a schimbului de bune practici a fost „Metode și mijloace de valorificare a lecturii suplimentare”. Au prezentat materiale doamnele profesoare: Lucia Mihoc, Delia Martineac, Mirabela Carpiac (minoritatea ucraineană), Elena Roman (minoritatea romă), Maria Ostrowski, Amelia Voloșciuc (minoritatea polonă) și Valentina Nazarov (minoritatea rușilor-lipoveni).³

Notăm aici și prezentarea făcută de către doamna profesoară Delia Martineac a concluziilor

proiectului „Numai poetul trece peste nemărginirea timpului...” desfășurat în noiembrie 2007 la Călinești-Cuparencu. Spicui din activitățile desfășurate cu acest prilej: „Armonia poeziei în spațiul bucovinean - Eminescu, Șevcenko, Mickiewicz”, „Condiția poetului contemporan în spațiul românesc”, „Tineri condeie”, „Carte bucovineană”, „Din viața școlii și a satului meu”. Scopul central al proiectului a fost promovarea diversității culturale și lingvistice în spațiul bucovinean.

A urmat al treilea punct din programul activității de cerc pedagogic. Acesta a constat într-un scurt program artistic al claselor a II-a și a III-a cu tema: „Noiembrie - luna prieteniei dintre minoritățile Colegiului Național „Mihai Eminescu”, Suceava. La final a avut loc evaluarea activităților didactice desfășurate. Pentru început a luat cuvântul domnul Vasyl Boieciko - consul general al Ucrainei la Suceava: „Sunt onorat că am fost invitat la această manifestare a pedagogilor. Datorită activităților de astăzi, am re trăit amintiri frumoase de pe vremea când am profesat ca învățător. Vă urez succes în activitatea pedagogică și vă asigur de tot sprijinul meu”.

Domnul Ioan Bodnar - președintele UUR - filiala Suceava, a evidențiat „efortul depus de toți factorii implicați în procesul instructiv-educativ

Dl consul general amintindu-și de anii când era și dumnealui profesor

pentru susținerea și promovarea limbii materne. Tot acest spectacol de culoare, mișcare și cuvânt necesită o muncă titanică din partea profesorilor și a elevilor”.

Doamna Elena-Manuela David - inspector pentru minorități în cadrul IȘJ Suceava - a subliniat și dumneai organizarea în premieră a unei astfel de activități didactice, în care mai multe minorități își dau mâna în susținerea unui proiect comun pornind de la limba maternă și folosind diverse modalități de exprimare. „Pur și simplu m-a vrăjit această activitate: întâi cei mici, de la minoritatea germană, m-au fermecat cu vraja cuvântului; apoi, cei de la minoritatea ucraineană, cu vraja care ne întinerește. Au fost extrem de creativi și de talentați.

Nu trebuie să uităm niciodată că lectura este primul pas al copiilor către cultură. Doresc ca acest model de activitate să aibă o viață cât mai lungă” „Am fost plăcut impresionat de activitatea prezentată de colegii noștri. Doar cunoscându-ne cât mai bine vom avea posibilitatea să le insuflăm copiilor bunătate, toleranță și pace”, a afirmat domnul profesor Marcel Colibaba, director al Școlii din localitatea Dornești.

Menționăm și prezentarea de către doamna inspector Lucia Mihoc a trei concursuri: 1. Concursul național pentru elevi „Diversitatea - o șansă în plus pentru viitor”, ediția a IV-a; 2. Concursul național de valorificare a obiceiurilor și a tradițiilor aparținând minorităților naționale „Împreună în diversitate”, ediția a II-a, inițiator - Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava, propunător - inspector Lucia Mihoc; 3. Concursul Național „Sărbătoarea Limbii Materne”, ediția I, inițiator Școala cu clasele I-VIII Bălcăuți, propunători: profesoara Anca Știubianu, profesoara Lăcrămioara Grigoriuc. Acest concurs s-a desfășurat până acum doar la nivelul județului Suceava, din acest an el adresându-se elevilor din cele 5 județe în care se studiază limba ucraineană. Concursul își propune atragerea tinerilor aparținând minorității ucrainene în activități comune menite să promoveze afirmarea identității culturale, ca fundament al dezvoltării viitoare a cetățeanului european.

Pentru realizarea acestui scop va fi organizat un concurs ce are ca temă valorificarea folclorului și a creațiilor literare aparținând patrimoniului cultural ucrainean.

Ziua de 24 noiembrie 2010 a fost una deosebită pentru dascălii participanți la activitatea de formare desfășurată în aula Colegiului Național „Mihai Eminescu”, Suceava. O experiență didactică inedită din sfera educației interculturale care va rămâne una de referință în cadrul activităților de acest gen.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Actorii-elevi la finalul spectacolului

variantă a acestui text. Am citit astfel, Povestea lui Hansel cel rău, a lui Gretel cea supărată și a vrăjitoarei de Paul Maar. Și astfel ne-a venit ideea de a scrie noi o variantă a acestei povești, cu personaje care se regăsesc printre noi. Astfel, Hansel și Gretel au devenit elevi la Colegiul Național „Mihai Eminescu”, iar Vrăjitoarea este chiar profesoara de limba germană. Nu este însă o vrăjitoare oarecare, ci mai degrabă eine Fee, care face magie prin vorbe. Ea ne învață cuvinte care aduc zâmbete, cuvinte care întristează, cuvinte care ne ascut mintea, cuvinte cu care regăsim drumul spre casă, cuvinte care ne deschid drumul în viață!!!” Activitatea demonstrativă la limba ucraineană maternă a fost susținută de elevi din clasele a IX-a, a X-a, a XI-a care studiază limba ucraineană ca limbă maternă în cadrul Colegiului Național „Mihai Eminescu”, coordo-

Festivalul de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni a ajuns la maturitate

Festivalul de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni de la Sighetu Marmăției a ajuns la maturitate, împlinind 18 ediții.

Încă din luna ianuarie a anului 1994, Uniunea Ucrainenilor din România în colaborare cu Direcția pentru Cultură a județului Maramureș și Ministerul Culturii și Cultelor reprezentați de regretatul președinte Ștefan Tcaciuc și președintele filialei Maramureș a UUR, profesorul Iuliu Manuleac, împreună cu Iura Parașcineț, consilier la Direcția pentru Cultură și Iaroslava Colotelo, consilier la Ministerul Culturii și Cultelor, sfătuindu-se cu membrii Comitetului UUR Maramureș au pornit la drum pentru organizarea unui festival de colinde ucrainene, având ca exemplu festivalul tradițional românesc („Festivalul de datini și obiceiuri de iarnă” din anul 1969, care, anul trecut, a ajuns la cea de-a 42-a

ediție). Luând în considerare că orașul Sighet este leagănul cultural și pentru etnici ucraineni, unde, până în anul 1960, funcționa Școala Pedagogică și Liceul Ucrainean pentru care se făceau demersurile de reînființare imediat după Revoluția din decembrie 1989, s-a hotărât ca festivalul să aibă loc în acest oraș.

După optsprezece ani, festivalul ucrainean a dobândit tot mai multe valențe, de la un festival regional a căpătat treptat valoare națională, iar acum putem spune că a ajuns să fie un festival internațional.

La festivalul din 15 ianuarie 2011 au fost prezenți colindători din Ucraina, tocmai de la Kiev, însoțiți de dna Alla Kendzera Ievhenivna, președinta Grupului de prietenie a Ucrainei cu Diaspora și directoarea Festivalului Mondial „Cântecul ucrainean în lume”, grupul de colindători din Novi Sad, Serbia, cu denumirea de „Asociația Artei Culturale Ucrainene Kobzar” însoțiți de dnii Miroslav Hoceak, președintele Organizației de Tineret a Congresului Mondial al Ucrainenilor și președintele Asociației „Prosvita” din Serbia, Iosif Sapun, președintele Consiliului

Național Ucrainean din Serbia și Miroslav Kalyniuk, conducătorul Ansamblului „Kobzar”.

Din țară au colindat la acest festival ucrainenii din Banat, de la Caraș-Severin Ansamblul „Zelena lișcina” din localitatea Copăcele, sub îndrumarea renumitului dirijor prof. Ivan Liber, președintele filialei UUR din județul Caraș-Severin, din localitatea Soca Ansamblul „Moloda nadia” condus de preotul paroh Ardelean Cristian care a fost însoțit și de primarul comunei, Toța Cornel. Din

Bucovina au fost prezente ansamblurile de la Suceava „Huțului” din Paltinu, sub conducerea președintelui organizației locale Savciuc Ilie, de la Botoșani, localitățile Rogojești și Cândești, sub conducerea președintelui filialei UUR - Semciuc Victor.

Din Tulcea a participat Ansamblul căzăcesc „Bila makovka” („Nufărul alb”) din Chilia Veche, sub conducerea președintelui organizației locale a UUR, Lisavencu Florea, și a președintelui filialei Tulcea a UUR, Cernencu Dumitru.

De la Satu Mare, din comuna Micula, a venit grupul de copii condus de profesoara de limba ucraineană Corsiuc Nadia în frunte cu președintele UUR - filiala Satu Mare, Macioca Mihai, și cu președintele organizației locale a UUR, Buciuța Vasile. Din partea filialei UUR Cluj au participat prof. univ. dr. Ivan Ardelean, președintele filialei, împreună cu prof. Parașcineț Iura, compozitor și dirijor renumit al cărui volum de cântece pentru preșcolari „Ținutul meu natal” a apărut recent, editat de UUR.

Din Maramureș au participat colindătorii din toate localitățile

cu populație majoritar ucraineană, mai puțin cei din Repedeș care, probabil, încă nu și-au găsit cadența și încă nu știu în ce direcție doresc să meargă în acest an cultural ucrainean.

Pe scena din Sighet în fața numerosului public, în prezența dnei primar Eugenia Godja, a președintelui UUR, deputatul Ștefan Buciuța, a deputatului din partea UDMR, Béres István, a președinților filialelor UUR, a consulului Ucrainei la Suceava, dl Vasyl Nerovnyi, care a venit însoțit de primarul localității Bila Ţerkva din Ucraina, dl Berinde Gheorghe, a vicepreședinților UUR, Iaroslava Colotelo și Ioan Robciuc, au evoluat colindătorii după un program bine stabilit de Comitetul de Conducere al filialei UUR Maramureș, condus de prim-vicepreședintele UUR, Miroslav Petrețchi și prezentat de Elvira Codrea, inspector de limba ucraineană și consilier în cadrul MECT împreună cu prof. Vasile Pasenciu, președintele organizației Remeți a UUR.

Doresc să-i felicit pe organizatorii acestui festival și pe conducătorii grupurilor de colindători

Chifa Ștefan și Songot Stela din Poienile de sub Munte, Mariciuc Pinteș din Ruscova, Macernac Iura din Crasna Vișeuului, Coreniuc Dumitru din Bistra, Spivaliuc Ledia din Valea Vișeuului, Ciubica Maria din Lunca la Tisa, Greceniuc Ivan din Bocicoiu Mare și pe toți ceilalți care au contribuit la buna desfășurare a festivalului. Trebuie să apreciez meritul deosebit pe care l-a avut familia Petrețchi în frunte cu profesoara de muzică dna Petrețchi Geta care întotdeauna sprijină filiala UUR cu participarea ansamblului artistic din Rona de Sus la diferite manifestări naționale și internaționale, fiind prezentă în luna decembrie cu „Vocile Ronei” la Concertul de Gală de la Kiev cu ocazia laureaților Festivalului Internațional „Cântecul ucrainean în lume” la solicitarea

Dl Ștefan Buciuța și dl Miroslav Petrețchi

expresă a Ministerului Culturii și Turismului din Ucraina, personal a viceministrului T.H. Kohan.

Aduc multe mulțumiri pe această cale preotului dr. Nicolae Lauriuc, consilierul Vicariatului Ortodox Ucrainean și parohul Bisericii Ortodoxe Ucrainene „Înălțarea Sfintei Cruci” din Sighetu Marmăției și slujitorilor acestei biserici pentru sprijinul anual pe care ni-l acordă în desfășurarea acestui festival, locul în care se sfințește și de unde pornește alaiul colindătorilor ucraineni.

Nu pot să nu amintesc și alte acțiuni ale ucrainenilor de Anul Nou pe stil vechi și de Sfântul Vasile care au fost organizate și sub formă de Revelion la Baia Mare, Satu Mare, Timișoara și în alte localități.

Am participat cu mare plăcere la cele două acțiuni desfășurate la Baia Mare și Satu Mare. La

Satu Mare am fost invitat de dl Macioca Mihai, au mai luat parte oameni de seamă ai orașului Satu Mare în frunte cu primarul Ilyés Iuliu.

Doresc activiștilor culturali, organizatorilor și tuturor ucrainenilor succese pe mai departe.

Ștefan BUCIUȚA

Jon Robciuc la 75 de ani

Ion Robciuc, cercetător științific principal și profesor, strălucit reprezentant al intelectualității ucrainene din România, împlinește astăzi, 11 ianuarie a.c., 75 de ani. Îi urez din toată inima „La mulți ani!” și doresc să împărtășesc cititorilor noștri câteva gânduri ale sărbătoritului la ceas aniversar: „**Mi-e dat să împlinesc astăzi 75 de ani, dar continui să fiu la fel de optimist că voi rămâne pe mai departe în plină putere de muncă. Am de gând să duc până la capăt încă câteva proiecte importante. Sper să fiu sănătos și să le pot realiza... De mai bine de 40 de ani numele meu se leagă de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti” al Academiei Române, unde am lucrat în domeniul cercetării limbii ucrainene și istoriei limbii române, activitate care nu e la îndemâna oricui. Mi-am susținut teza de doctorat cu tema „Elemente românești în ucraineană. Contribuție la studiul contactelor lingvistice” (1971), publicată ca monografie și nominalizată în anul 1998 la Premiul Academiei Române. Lucrarea l-a avut drept coor-**

donator științific pe ilustrul slavist și romanist acad. prof. Emil Petrovici. Am participat cu comunicări științifice la numeroase sesiuni, congrese, simpozioane, conferințe în țară și în străinătate. În afară de o serie de cărți importante, am publicat 150 de studii și articole de specialitate. Sunt membru al unor asociații științifice din străinătate și am fost distins cu Diploma de Onoare și cu Medalia Ministerului Afacerilor Externe al Ucrainei”.

Ion Robciuc și-a sărbătorit ziua de naștere în mijlocul colegilor și prietenilor. Toți cei care îl stimează, îl apreciază și se simt apropiați de Ion Robciuc au avut prilejul să-și exprime sentimentele și gândurile față de domnia sa într-un cadru festiv, la sediul UUR, să ciocnească - într-un cadru mai puțin festiv - un pahar de șampanie, de vin sau altceva cu sărbătoritul și să-i ureze „Na mnohaia lita!”

Ștefania GANCIU

la alcătuirea Arhivei fonologice a graiurilor ucrainene din România; întocmirea și prelucrarea arhivei reprezintă o contribuție la păstrarea memoriei lingvistice a purtătorilor de dialecte ucrainene din România. Această arhivă, ordonată în mod exemplar prin eforturile Dvs., a rezistat unor vremuri nu tocmai favorabile pentru știință, ea există și servește astăzi slavistica mondială.

Înalta responsabilitate a omului de știință și a patriotului v-au îndemnat să pregătiți împreună cu profesorul Mykola Pavliuk, o carte unicat „Graiurile ucrainene din România. Texte dialectale” (2003), o adevărată antologie a graiurilor populare ucrainene, o sursă nepuizabilă de informare autentică despre graiurile ucrainene din România.

Apartenența Dvs., Domnule Profesor, la două școli științifice - slavistică și romanistică - cunoștințe profunde și conștiința de cercetător, v-au recomandat să deveniți un etimolog atent al Dicționarului etimologic al limbii române în care vă ocupați de prezentarea împrumuturilor slave în limba română.

Talentul Dvs. de om de știință îndrăgostit de munca sa v-au asigurat respectul meritat și înalta apreciere a specialiștilor.

În Ucraina, mai ales în cadrul cercurilor științifice și culturale, este bine cunoscută activitatea Dvs. publică care are ca scop păstrarea de către ucrainenii din România a identității lor, a limbii, culturii și a memoriei istorice; sunteți, în același timp, expresia înțelegerii între ucrainenii și români, a colaborării lor culturale.

Vă dorim și în acest domeniu, dragă sărbătorit, noi reușite și realizări concrete!

Să aveți în continuare planuri grandioase, iar Dumnezeu și oamenii buni să vă ajute la realizarea lor.

Multă sănătate, noi realizări creatoare și prosperitate vă transmit, mult stimat Domnule Profesor, Institutul de Limba Ucraineană al Academiei Naționale de Științe, numeroși prieteni și admiratori ai talentului Dvs. din Ucraina.

La mulți ani!

Cu stimă,

P. Iu. Hrytenko,

Directorul Institutului de Limba Ucraineană al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei

Domnului Ivan Robciuc

Stimate Domnule Ivan,

În numele Ministerului Afacerilor Externe al Ucrainei vă adresez sincere felicitări cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani.

Constat cu mare plăcere că o parte importantă a vieții Dvs. ați consacrat-o comunității ucrainene din România, afirmării și dezvoltării Uniunii Ucrainenilor din România, îmbogățirii moștenirii culturale și tradițiilor ucrainenilor de pretutindeni, consolidării prieteniei și înțelegerii reciproce dintre popoarele vecine ucrainean și român.

Lucrările Dvs. științifice între care se numără și cele consacrate studierii operei literare a scriitoarei ucrainene Olha Kobyleanska sunt bine cunoscute nu numai în România, ci și în Ucraina, Canada și în alte țări ale lumii unde trăiesc etnici ucraineni.

Apreciem pozitiv activitatea Dvs. ca redactor-șef al ziarului „Curierul ucrainean” care popularizează intens istoria, cultura și literatura ucraineană în țara vecină, România.

Vă doresc multă sănătate, energie nepuizabilă, succes în activitatea Dvs. științifică și obștească spre binele comunității ucrainene din România.

La mulți ani!

Cu stimă,

Ruslan Demcenko,
Prim-adjunct al ministrului
afacerilor externe al Ucrainei

Dlui Ivan Robciuc,
doctor în filologie,
profesor

Mult stimat Domnule Profesor,

Institutul de Limba Ucraineană al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei vă felicită cordial pe Dumneavoastră, ucrainist, slavist și romanist de seamă, cu ocazia marelui jubileu.

Drumul Dumneavoastră din satul ucrainean Măriței, Suceava către Olimpul Lingvistic din București l-ați parcurs prin muncă de zi cu zi care vă ostenea, dar în același timp vă ridica spre culmi ale cunoașterii și spiritului uman. Acest drum trecea prin Universitatea din București, prin numeroase stagii în centrele științifice din România, Ucraina și din alte state, prin contacte cu oameni de știință de renume din diferite țări.

Sunteam bucuroși că, de la mijlocul anilor '60 când v-ați conturat aria viitoarelor preocupări, între geniile bune ale devenirii Dvs. științifice s-au numărat și oameni de știință ucraineni.

Contactele științifice care s-au întins pe aproape 50 de ani vă leagă de Institutul de Lingvistică „O.O. Potebnea” al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei și de Institutul de Limba Ucraineană al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei. Aceste contacte s-au dovedit a fi extrem de substanțiale și interesante. De fapt, nici nu se putea altfel, căci Dvs., Domnule Profesor, ați ales ca obiect al cercetării științifice graiurile ucrainene din Bucovina de Sud care, atunci, erau puțin cunoscute și ați oferit lumii științifice informații profunde și veridice despre fonetica lor, gramatică și lexic. Comunicările Dvs. științifice prezentate în cadrul numeroaselor forumuri științifice din Ucraina, îndeosebi la Academia de Științe a Ucrainei, erau primite întotdeauna cu interes. Căci județul Suceava, despre care știința nu știa nimic, a căpătat un contur informațional clar și forță de atracție.

Din această cauză, articolele și cărțile Dvs. în special „Raporturile lingvistice româno-ucrainene” (1966), „Studii și articole” (1999) care au în Ucraina cititorii recunosători, erau primite cu atâta atenție.

Pentru lingvistica ucraineană a avut o mare importanță munca desfășurată de Dvs.

Domnului Ion Robciuc, la mulți ani!

Îmi face o deosebită plăcere, domnule Ion Robciuc, să vă transmit în numele meu personal și al membrilor Uniunii Ucrainenilor din România, sincere felicitări, multă sănătate și fericire în viață. Să fiți iubit de familie și de cei dragi, să aveți parte numai de bucurii, iar puterea de muncă și energia să nu vă părăsească niciodată.

Ca lingvist, doctor în științe filologice și profesor universitar ați obținut succese importante, ridicând prestigiul etniei noastre. De asemenea, ați contribuit la ridicarea nivelului calitativ al revistei „Curierul ucrainean” fiind redactor-șef. Se poate afirma că revista își împlinește cu succes menirea pentru care a fost creată.

Paralel cu aceste activități desfășurați o intensă activitate în folosul ucrainenilor. Ca vicepreședinte al UUR și ca președinte al Comisiei de Cultură contribuiți la promovarea culturii tradiționale în rândul ucrainenilor.

Prin comportamentul Dvs. exemplar și verticalitate, prin spiritul de echipă sunteți un bun exemplu pentru noi toți.

La mulți ani!

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR, deputat

Vicepreședintelui Uniunii
Ucrainenilor din România
Dlui Ivan Robciuc

Mult stimat Domnule Ivan,

Vă rog să primiți cele mai sincere felicitări și urări de multă sănătate, fericire și prosperitate în familie cu ocazia acestei date deosebite din viața Dumneavoastră.

75 de ani constituie acel hotar în care energia și forța înmulțite cu o vastă experiență de viață sunt capabile să învingă orice distanță dintre țelul propus și realitate.

Așadar, fie ca înalta recunoaștere și stimă a comunității ucrainene din România să vă dea noi forțe și realizări personale fructuoase.

Permiteți-mi ca în ziua jubileului Dvs. să vă urez din toată inima perspective de viață luminoase.

Fie ca binecuvântarea lui Dumnezeu să fie întotdeauna cu Dvs. în nobilele Dvs. acțiuni!

Cu profundă stimă,

Vasyl Boieciko,
consulul general al Ucrainei la Suceava

Mesaje de felicitare cu prilejul Crăciunului și Anului Nou

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din România

Crăciun fericit și la mulți ani!

Markó BÉLA,
viceprim-ministru al Guvernului României,
președinte al UDMR

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Sărbători fericite și la mulți ani!

Markian KULYK,
ambasadorul Ucrainei în România

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

În numele colectivului Consulatului General al Ucrainei la Suceava și al meu personal, vă rog să primiți cele mai sincere, pline de respect și prețuire felicitări cu prilejul Crăciunului și al Anului Nou!

Fie ca Anul Nou să vă dăruiească fericire și optimism, viața să vă fie plină de bunătate, suflul de iubire, inima de încredere, căminul de căldură și armonie!

Vă doresc noi rezultate creatoare, sănătate deplină, prosperitate, succes și noroc!

Cu stimă,

Vasyl BOIECIKO,
consulul general

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Sfânta sărbătoare a Crăciunului și Anul Nou îmi oferă plăcutul prilej de a vă adresa sincere urări de sănătate, viață îndelungată și prosperitate.

Noul An să vă aducă bucurii, fericire și împlinirea tuturor dorințelor, alături de cei dragi.

La mulți ani!

Constantin Traian IGAȘ,
ministrul Administrației și Internelor

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Fie ca bucuria Crăciunului să vă aducă în suflet liniște, pace și fericirea de a petrece aceste clipe magice alături de cei dragi!

Cristi BIGIU,
senator PNL

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Crăciunul este cea sărbătoare minunată, care ne dă putere să fim mai buni, mai generoși și mai curajoși. Să îndrăznim să visăm și să sperăm mai mult, să credem cu tărie că anul ce va începe va fi mai rodnic și mai fericit.

Crăciun fericit și un An Nou mai bun!

Adrian Miroslav MERKA,
președintele U.D.S.C.R.,
deputat în Parlamentul României

Dragi ucraineni,

Vă adresez un salut cordial cu ocazia Crăciunului și a Anului Nou!

Vă doresc sănătate, fericire și prosperitate, bună dispoziție, încredere și convingere fermă în forțe proprii.

Fie ca Nașterea Domnului să vă aducă bucurie și dragoste, să vă dea forță sufletească pentru inițiative noi.

Să vi se realizeze toate planurile bune, să domnească bunăstarea în familiile voastre, iar viața să vă fie bogată în evenimente plăcute.

Am convingerea că strânsa colaborare cu dumneavoastră va constitui și în anul care vine garanția asigurării intereselor ucrainenilor de pretutindeni și a consolidării pozițiilor Ucrainei pe arena internațională.

Vă doresc sărbători fericite!

Crăciun fericit!

Un An Nou reușit!

Cu stimă,

Konsteantyn HRYȘCENKO,
ministrul afacerilor externe al Ucrainei

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Fie ca sărbătorile de iarnă să vă aducă liniște, pace în suflete și bucurie alături de cei dragi.

Crăciun fericit și un An Nou împlinit!

La mulți ani!

Valerian VREME,
ministrul Comunicățiilor

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Aniversarea numelui Dumneavoastră îmi oferă deosebită plăcere de a vă transmite calde urări de sănătate, fericire și viață lungă.

La mulți ani!

Mihai-Răzvan UNGUREANU,
directorul Serviciului de Informații Externe

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Cu ocazia Crăciunului și a Noului An vă dorim multă sănătate și fericire, bucurii și satisfacții depline și împlinirea tuturor dorințelor.

La mulți ani!

Marian GHIVECIU,
deputat PSD

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Fie ca Nașterea Domnului Isus Hristos și Anul Nou să vă aducă Dumneavoastră și celor dragi sănătate, bucurie, prosperitate și împlinirea tuturor dorințelor!

Crăciun fericit!

La mulți ani!

dr. Slavomir GVOZDENOVICI,
președintele Uniunii Sârbilor din România

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Crăciun fericit și la mulți ani!

Teodor BACONSCHI,
ministrul de externe al României

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Crăciun fericit și la mulți ani!

Alexander CHURILIN,
ambasadorul Federației Ruse în România

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Sfintele sărbători ale Crăciunului, ale Anului Nou și ale Botezului Domnului să vă aducă sănătate, pace, bucurie sufletească și lumina sfântă a cunoștinței dăruită nouă prin Nașterea Mânturitorului Isus Hristos, Răsăritul cel de sus.

La mulți ani!

Cu aleasă prețuire și binecuvântare,

† Daniel,
patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Gânduri bune și calde urări de sănătate, fericire și numai împliniri în Noul An 2011!

La mulți ani!

George-Cristian MAIOR,
directorul Serviciului Român de Informații

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

În numele Comunității Rușilor Lipoveni din România, vă doresc ca bucuria Sfintei Sărbători a Nașterii Domnului să vă lumineze sufletele, aducându-vă speranță, fericire și împlinirea tuturor dorințelor.

Fie ca toate gândurile bune pe care le făuriți în aceste zile magice să se îplinească și drumul străbătut pentru împlinirea lor să vă aducă bucurie în inimi, iar în case, fericire și belșug.

Crăciun fericit și un An Nou plin de bucurii și realizări!

Miron D. IGNAT,
deputat în Parlamentul României

Domnului Ștefan Buciuta,
președintele Uniunii Ucrainenilor din
România

Vă doresc tot binele, gânduri curate să vă însoțească pretutindeni, fericirea și succesul să vă fie mereu alături!

Crăciun fericit și un An Nou plin de împliniri!

Liana DUMITRESCU,
deputat,
Asociația Macedonenilor din România

Discursul președintelui Ucrainei, Viktor Ianukovyci, rostit la deschiderea summitului OSCE

*Stimate domnule președinte,
Stimate doamne și stimați domni,*

Înainte de toate, doresc să-i mulțumesc președintelui Kazahstanului, stimatului Nursultan Abișevici Nazarbaiev, pentru primirea călduroasă pe ospitalierul pământ kazah și să le urez tuturor celor de față succes în muncă.

S-au scurs 11 ani de la ultima reuniune a OSCE la nivel înalt. Aproape o întreagă epocă într-o lume dinamică, globalizată cum este cea de astăzi. De atunci, în Europa și în lume s-au produs schimbări tectonice, evenimente ce au remodelat pentru totdeauna fața continentului nostru.

Au apărut noi provocări pentru securitatea noastră colectivă.

S-a activizat terorismul internațional care reprezintă un pericol tot mai serios pentru noi toți. În timp ce Europa are nevoie de tot mai multă securitate, compromisurile și înțelegerile nu se realizează întotdeauna facil. Se pune din ce în ce mai des problema schimbării mecanismelor de susținere a securității internaționale. De aceea, prezentul summit este, fără îndoială, un eveniment deosebit.

Scopul nostru, astăzi, este de a da un impuls politic puternic obținerii unei calități noi a activității OSCE. De a da popoarelor noastre un semnal cum că valorile fundamentale pe care le împărtășește Europa, și anume libertatea, democrația, drepturile omului, formează o bază solidă și indestructibilă a colaborării noastre. De a confirma hotărârea și solidaritatea în fața provocărilor existente și a celor ce vor veni, ca și în fața pericolelor la adresa securității colective.

Ucraina vede în OSCE o platformă unică de dialog privind crearea unui spațiu comun de securitate egală și indivizibilă. Spațiu în care conflictele se rezolvă exclusiv pe cale pașnică, pe baza dreptului internațional. Spațiu în care țările nealiniat și țările care au renunțat de bunăvoie la armamentul nuclear au garanții sigure de securitate.

După cum s-a hotărât recent, în 2013, Ucraina va deține președinția OSCE.

Încrederea față de candidatura noastră, manifestată de țările membre este un important stimulent pentru noi în ceea ce privește auto-perfecționarea noastră, continuarea reformelor sistemice și dezvoltarea unei societăți democratice și prospere. Sunt convins că Ucraina este capabilă să coaguleze și să fie o forță unificatoare în OSCE. Datorită statutului nostru de țară nealiniată vom fi „un broker onest” și vom depune toate eforturile pentru consolidarea eficienței organizației în interesul tuturor membrilor ei.

Stimate doamne și stimați domni,

Cea mai serioasă provocare pentru organizația noastră și cel mai mare pericol la adresa

securității și stabilității regionale îl reprezintă conflictele nereglementate.

Ne pronunțăm pentru identificarea unor soluții acceptate reciproc pentru rezolvarea conflictelor existente în interiorul organizației noastre pe baza normelor și principiilor de drept internațional în mod special a respectului față de suveranitatea și integritatea teritorială a statelor.

Ucraina susține consolidarea și o mai bună utilizare a mecanismelor OSCE în ceea ce privește avertizarea timpurie și prevenirea conflictelor.

Spațiul european are nevoie de un control internațional eficient al îndeplinirii tuturor acordurilor încheiate în sfera securității. Avem nevoie de convenții clare în ceea ce privește măsurile de asigurare a securității și mai ales de încredere între toate țările Europei indiferent de apartenența lor la diverse uniuni de securitate.

Este necesară, de asemenea, modernizarea regimului de control al înarmării convenționale.

Ucraina sprijină întărirea rolului OSCE în ceea ce privește evaluarea și reacția la provocările și pericolele transnaționale, la proliferarea armelor de distrugere în masă, crima organizată, traficul cu carne vie, cu narcotice și la criminalitatea informatică.

În condițiile crizei financiare globale, OSCE poate oferi oportunități pentru întreținerea dialogului politic între state în vederea unei reacții oportune și adecvate a acestora la provocările cu caracter economic.

Securitatea ecologică, ca o premisă importantă a dezvoltării durabile, trebuie să se bucure de o atenție prioritară.

Securitatea și stabilitatea energetică reală trebuie să se bazeze pe interese comune ale tuturor participanților la ciclul energetic.

Ucraina a contribuit și va continua să contribuie la identificarea rolului și locului OSCE în acest dialog.

Ucraina nu vede o altă alternativă la calea democratică de dezvoltare și respectă ferm principiile democratice.

Milităm pentru ca organizația noastră să fie o comunitate în care se realizează cele mai înalte standarde privind asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, afirmarea supremației legii, susținerea instituțiilor democratice, consolidarea societății civile. Siguranța omului este garanția unui stat de succes.

Suntem ferm convinși că, pentru îndeplinirea funcțiilor sale, OSCE are nevoie de instituții solide. De aceea, Ucraina susține obținerea de către OSCE a statutului de organizație internațională, fapt ce va duce la consolidarea spațiului juridic al funcționării sale și la identificarea unor modalități noi de realizare a obiectivelor avute în vedere.

Stimate doamne și stimați domni,

Întâlnirea de astăzi ne oferă o șansă reală de a trece din nou la construcția „casei europene comune”, a cărei fundație a fost pusă în 1975, la Helsinki. Pentru acest demers este nevoie de voință politică și de un plan clar. Întâlnirea noastră de astăzi reprezintă o dovadă a faptului că voința politică poate fi mobilizată.

Sper ca această voință să se reflecte în planul de acțiune al mersului nostru comun înainte.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Mesajul președintelui Ucrainei, Viktor Ianukovyci, cu prilejul Zilei Internaționale a Drepturilor Omului

Stimați concetățeni,

Împreună cu întreaga lume, Ucraina marchează astăzi Ziua Internațională a Drepturilor Omului. Cu mai bine de șase decenii în urmă, Adunarea Generală a ONU a adoptat Declarația Generală a Drepturilor Omului.

Acest act universal a stat la baza principiilor privind apărarea drepturilor omului și elaborarea legilor în lumea democratică de astăzi. El a stabilit standardele internaționale în sfera drepturilor și libertăților omului și cetățeanului.

Prevederile Declarației sunt consfințite în Constituția Ucrainei. În țara noastră a fost creată o bază legislativă importantă în ceea ce privește apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor. Ucraina este integrată în sistemul european privind drepturile omului. Este în curs procesul de unificare a legislației naționale cu standardele europene în domeniul drepturilor omului.

Trebuie, însă, să recunoaștem că principiile de bază proclamate de Declarația Generală a Drepturilor Omului, deseori, sunt doar o lozincă și nu o normă. Personal, mă îngrijorează faptul că în Ucraina nu s-a realizat încă strategia de combatere a sărăciei, că mai au loc cazuri de lezare a drepturilor cetățenilor de către organele de ordine.

Consider că situația în sfera apărării drepturilor omului poate fi îndreptată în mod radical numai prin reforme profunde. Spre acest deziderat s-au făcut deja pași concreți. S-a adoptat legea privind organizarea judecătorească și statutul judecătorilor, a început reformarea sistemului ordinii publice. Am convingerea că în cel mai scurt timp se va putea îmbunătăți în mod substanțial situația în domeniul respectării standardelor prevăzute în Declarația Generală a Drepturilor Omului.

Pe de altă parte, trebuie să fim conștienți de faptul că numai printr-o strânsă colaborare a statului cu societatea civilă, printr-un dialog permanent între putere și societate putem obține rezultate. Puterea trebuie să acționeze deschis și transparent, să-i respecte pe cetățeni și să susțină inițiativele societății civile.

Numai acțiunile noastre comune în numele viitorului vor permite Ucrainei să se integreze în rândul democrațiilor care respectă standardele internaționale în domeniul drepturilor și libertăților omului și cetățeanului.

Pagină realizată de **Ion ROBCIUC**

UCRAINA ■ mai aproape

„161 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu“

Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) - filiala Suceava și Liceul Particular Nr. 1 Suceava au organizat luni, 10 ianuarie a.c., cu sprijinul Consulatului General al Ucrainei la Suceava, manifestarea cu genericul „161 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu“.

Particular Nr. 1 Suceava, colaborare care se manifestă în cadrul unui program transfrontalier cu parteneri din regiunea Cernăuți, Ucraina.

Dl Vasyl Nerovnyi, dl Vasyl Boieciko și dl Ioan Bodnar

Sediul UUR - filiala Suceava „în care pulsează cultura și arta“

Manifestarea care s-a desfășurat la sediul UUR - filiala Suceava („un sediu în care - așa cum a spus moderatorul acțiunii, prof. Roman Istrati - pulsează cultura și arta“) a reunit alături de etnicii ucraineni suceveni în frunte cu președintele filialei județene, prof. Ioan Bodnar, reprezentanți ai unor instituții (Inspectoratul Școlar Județean Suceava, Centrul Cultural Bucovina), ai minorităților polonă și maghiară, ai Societății Scriitorilor Bucovineni, cadre didactice și elevi de la Școala din Negostina.

Au participat din partea Consulatului General al Ucrainei la Suceava, Excelențele Lor consulul general Vasyl Boieciko cu soția, dna Nadia Boieciko, și consulul Vasyl Nerovnyi.

„Este deja o tradiție ca la Suceava, Eminescu să fie sărbătorit deopotrivă de români și ucraineni...“

Așa cum a remarcat prof. Roman Istrati, „este deja o tradiție ca la Suceava, Eminescu să fie sărbătorit deopotrivă de români și ucraineni“, subliniind în acest context colaborarea existentă între UUR - filiala Suceava și Liceul

Între acești parteneri se află Societatea pentru Cultura Românească „Mihai Eminescu“ din Cernăuți, societate căreia liceul particular sucevean, care acordă de cinci ani Premiul Festivalului Literar „Mihai Eminescu“ de la Suceava, îi va conferi la ediția din acest an un premiu special.

Simpozion, expoziție de medalistică și recital lirico-muzical

Manifestarea a cuprins un simpozion dedicat operei poetului național (cu comunicări susținute de profesorii Ioan Chideșciuc și Ion Cozmei) prezentarea, de către prof. Alina Nemțoi, a video-poemului „Mihai Eminescu și Veronica Micle - Scrisoare de dragoste“, precum și o expoziție de medalistică din colecția personală a prof. Dan Lohănel, directorul Liceului Particular Nr. 1 Suceava, expoziție care etalează piese cu efigiile lui Mihai Eminescu, Titu Maiorescu, Ion Creangă, Vasile Alecsandri, George Bacovia și Perpessicius.

Omagierea eminesciană s-a încheiat cu un recital lirico-muzical susținut de grupul „Soacrele“ (al Organizației de femei a UUR - filiala Suceava) și de elevii de la Școala din Negostina.

Așa cum a spus la final prof. Ioan Bodnar,

președintele UUR - filiala Suceava, „fiecare popor trebuie să omagieze și să cinstească valorile. Fiindcă sunt cetățeni români și etnicii ucraineni prețuiesc valorile acestei țări, valori care ne aparțin tuturor, care sunt valori universale“.

Tiberiu COSOVAN

Aspect din cadrul manifestării

Fiecare etnie trebuie să-și omagieze și să-și cinstească valorile

„Consider că fiecare etnie trebuie să-și omagieze și să-și cinstească valorile“ spune Ioan Bodnar, președintele UUR - filiala Suceava. Evenimentul împlinirii a 161 de la nașterea poetului Mihai Eminescu a fost marcat la sediul Uniunii Ucrainenilor din România - filiala Suceava, aceasta fiind prima manifestare culturală din acest an.

„La această manifestare am invitat partenerii noștri din alte etnii care trăiesc în spațiul bucovinean. Consider că fiecare etnie trebuie să-și omagieze și să-și cinstească valorile. Fiindcă sunt cetățeni români, și etnicii ucraineni prețuiesc valorile noastre, care sunt și universale. Această acțiune este organizată de UUR - filiala Suceava, având ca partener Liceul Particular Nr. 1 Suceava. Avem aici și o expozi-

ție de medalistică dedicată lui Eminescu, aparținând directorului acestui liceu, Dan Lohănel. Manifestarea se va extinde în perioada următoare și la Cernăuți, unde va fi dusă expoziția de pictură „Iarnă eminesciană“, care a fost până acum în holul Prefecturii Suceava“, ne-a declarat președintele UUR - filiala Suceava, Ioan Bodnar.

Manifestarea s-a bucurat de participarea consulului general al Ucrainei la Suceava, Vasyl Boieciko, și a consulului Vasyl Nerovnyi, a directorului Centrului Cultural Bucovina, Vasile Ursachi, și a altor invitați. Consulul general și-a exprimat bucuria de a participa la o manifestare dedicată poetului nostru național și de a-l cunoaște pe Eminescu prin limba română, citindu-i versurile. „Fiecare cuvânt

creat de Eminescu și de Șevcenko înseamnă o valoare națională și pentru poporul român, și pentru cel ucrainean. Fiecare popor are un geniu care a scris poezie“, a spus consulul general.

Liceul Particular Nr. 1 a prezentat în cadrul evenimentului două proiecții de film: „Poveste de iubire“, referitoare la Mihai Eminescu și Veronica Micle, și, de asemenea, „Scrisoare de iubire“. De altfel, a remarcat moderatorul manifestării, prof. Roman Istrati, „an de an am fost împreună, desfășurând o colaborare culturală și artistică deosebită, fie că se întâmplă la Suceava, fie la Cernăuți“. Ca în fiecare an, atmosfera a fost încălzită de Grupul vocal „Soacrele“ și de alte momente artistice.

Magda AXON

Aproapelui, dragoste

Mihai Nebeleac a contribuit la implementarea romanului în literatura ucraineană din România, devenind „glasul“ prin care „glăsuiește“ spiritul acestei etnii. Fiind preocupat de istoria locală tumultuoasă, prozatorul valorifică zbuciumul trecutului, din perspectiva unui autor obiectivat. Publicat în 1978, romanul *Aproapelui, dragoste* surprinde metamorfozele epocii interbelice și provocările socio-politice, plasate imediat după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial. Datorită succesului versiunii originale, volumul a fost tradus în limba română de către Liana Ivan-Ghilia în 1987, cu o prefață semnată de Stelian Gruia.

Aproapelui, dragoste se distinge prin complexitatea retoricii narativității și prin modernitatea construcției diegezei. Scriitorul reușește să compatibilizeze proiecția exterioară a protagoniștilor cu demersul interiorității lor. Cele două dimensiuni ale mobilității umane au rolul de a asigura comprehensiunea faptelor, a întâmplărilor, a dezideratelor și a neîmplinirilor unei epoci puternic infestate de flagelul provocat de al Doilea Război Mondial. Un alt aspect pe care romancierul îl punctează este cel al pătrunderii principiilor comuniste în societatea românească, cel puțin în forma lor incipientă.

Din perspectiva naratologică, scriitura este construită pe două temporalități legate de intervențiile instanței naratoriale interdiegetice, din prisma martorului direct al metamorfozelor socio-politice prin prima jumătate a secolului al XX-lea. În planul stilistic al retoricii sale, romancierul recurge la stilul indirect liber, prin intermediul căruia scoate la suprafață cele mai abisale trăiri ale ființei. În acest sens, poate fi remarcată discordanța dezideratelor imanente ale personajelor cu spațiul mundaneității. Realitatea dură a societății și instabilitatea ei structurală anulează orice sămbure de optimism al protagoniștilor spațiului ficțiunii, descurajând și inhibând orice demers constructiv.

Sub raportul reprezentării ideatice, romanul urmărește două destine incompatibile sub aspect etic și ontologic. Pentru a surprinde atât complexitatea umană, cât și spiritul epocii începutului secolului al XX-lea, autorul recurge la metoda „oglinzilor paralele“, în care un personaj se oglindește în „celălalt“. Definirea personalității acestora se face prin raportare ontică la proiecția socială și intrinsecă a actanților, alături de care „joacă“ „piesa“ în care se reliefează obscuritatea perioadei modelate de Dictatul de la Viena. Din modul în care aceștia „interpretează“ „rolul“ istoriei, se distinge pendularea viziunii antinomice privind raportarea individului la relațiile sociale, umane și istorice. Din această prismă, destinului conformist și oportunist al lui Andrei Leancu i se opune evoluția sinuoasă, plină de meandre dramatice, a lui Ostap Pidhirnyi. Dintr-un anumit punct de vedere, această proiecție tipologică, naratologică și imanentă a personajelor creează oarecum senzația unei retorici conformiste. Cel bogat este asociat cu o evoluție „ticăloasă“, în timp ce personajul cu o situație materială pauperă este privit din perspectiva multiplelor drame, generate atât de cei puternici, cât și de contextul socio-politic dominat de Dictatul de la Viena. Pentru a reda această reprezentare, scriitorul își proiectează fabula romanului în nordul extrem al țării, oprindu-se în satul său natal. Dezvăluind vitregiile anilor '40, Mychailo Nebeleac își focalizează spațiul imaginar pe observarea a câtorva destine reprezentative pentru metamorfozele generate de evenimen-

Mychailo Nebeleac

tele istorice prezente la începutul secolului trecut. Astfel, personajele devin purtătoare de cuvânt ale tenebrelor sociale și istorice, care au marcat destinele membrilor comunității ucrainene dintr-un sat din nordul țării.

Dincolo de surprinderea spiritului frământat al ocupației horthiste și a conflictelor generate de efectul expansionist, există o componentă maniheistă a fabulei cărții, întruchipată de atingerea anumitor puncte sensibile, „recomandate“ de activiștii culturali ai vremii. Reprezentarea „pe linie“ a destinului anumitor eroi evidențiază limitele construcției diegezei, de care trebuia să țină seama orice creator de artă a slovei. În acest sens, în profilul epic al personajelor, opulența materială devine un argument suficient pentru încadrarea acestora în categoria opozantă față de principiile comunismului. Prototipul acestui personaj este supus oprobiului lectorului, dispus, cel puțin într-o primă etapă, să-l condamne din cauza infatuării, a aroganței și a superiorității, pe care le afișează atunci când i se ivește prilejul. Astfel, pe alocuri, romanul capătă accente ale esteticii socialiste. Între personajul cu o condiție opulentă și cel cu o condiție pauperă apare un conflict social. De exemplu, Arpad, deși este fiu de ceferist, învață bine la școală. În spatele condiției sale sociale modeste se ascunde un om muncitor, dornic de a-și depăși statutul social prin muncă onestă. În contrast cu Arpad, scriitorul creează un alt personaj, fiu de patron, Miklos, mult inferior la învățătură acestuia. Cel din urmă a dorit să-și etaleze bogăția materială, recurgând la formele de stigmatizare a celor care nu-i împărtășeau viziunea și poziția socială. Însăși profesia părinților celor doi elevi aflați în conflict ține de recuzita realismului socialist. În neînțelegerea iscată între cei doi, care, de fapt, reprezintă conflictul dintre două categorii sociale, încurajat de ideologia partidului unic, intervine Andrei Leancu. La început, acesta nu conștientizează dimensiunea politicului ascunsă în substanța disensiunii între cei doi colegi de școală. De aceea, Andrei eludează orice interpretare ideologică a disputei iscate între colegii săi. În această ecuație, fiul lui Arcadie Leancu descoperă că, sub raportul condiției sociale, se situează pe aceeași baricadă cu „bătașul“. Gestul său de a-l apăra pe cel „slab“ îi provoacă o stare de reflecție, deoarece își amintește de cuvintele tatălui său care îi recomandă să nu se împrietenească niciodată cu un om „slab“, întrucât acesta nu îl va putea apăra în momentele dificile, însă nici să „nu-și facă dușmani“ din rândul celor „puternici“. Prin această viziune a autorului sunt create premisele false ale conflictului dintre vechea orânduire socială și noua provocare politică, lansată românilor, începând cu a doua parte a anilor '40.

O altă perspectivă a literaturii „pe linie“ este reprezentată de modul în care scriitorul își imaginează relația colectivității cu noua și „tainică“ filozofie a comunismului. Personajele pozitive percepeau această ideologie ca fiind „salvatoare“ în fața traumelor generate atât de exponenții horthyști, cât și de autohtonii oportuniști, care au acceptat să devină niște „instrumente“ ale implementării politicii coto-pitorilor. Fiind în pas cu sugestiile activiștilor culturali ai dogmatismului, romancierul strecoară în conștiința colectivității atitudinea opti-

mistă privind menirea și puterea secretarului de partid de a restabili ordinea dezechilibrată de conflictele sociale și istorice. Instaurarea noii structuri sociale îl determină pe narator să constate că „astăzi oamenii sunt liberi, nu mai există slugi. Legea e pentru toți“ (p.179). Această poziție a instanței narative demonstrează existența unei perspective subiective imediate, amăgite de frumusețea „jocului“ aparenței și de absența comprehensiunii orizontului pe care îl vor întuneca exponenții noii structuri sociale și politice.

Incipitul romanului proiectează naratorul într-un spațiu misterios, dominat de imaginea „întunericului“ din care se desprinde prezența protagonistului Călător. Prin personificarea „beznei“, prozatorul imprimă Călătorului sentimentul incertitudinii, al nesiguranței și al imprevizibilității. Imaginea descriptivă cu accente romantice prevestește, ca și în romanele lui Liviu Rebreanu, prezența unor destine tragice derulate chiar sub privirile lectorului. Drumul misterios spre necunoscut al Călătorului este dominat de simbolul CRONOSULUI ce măsoară dimensiunea umană supusă vremelniciei, ca o componentă insignifiantă a macrocosmosului. În timpul derulării acestei „vedenii“ în spațiul reveriei, prin interjecția „iată“, cititorul este invitat să asiste la introducerea altui personaj în scenă, care cu „o mână mare, păroasă, băjbând, scormonește mormântul de cenușă“, parcă dorind să eludeze ticăitul ceasornicului care măsoară efemeritatea umanului și să se aplece asupra trecutului dramatic al strămoșilor. Fiind surprins în timpul unei reverii favorizate de camera solitară a unui hotel, și amplificate de atmosfera cabalistică a acestui spațiu, naratorul martor dezvăluie durerile trecutului apropiat și ale celui îndepărtat, amintindu-și de toți strămoșii săi: de bunic, de moș Vasile, de Ana, logodnica lui, de mamă, de război etc. În microcosmosul eroului, planul realității se contopește cu cel al imaginarului, fără demarcațiuni certe. După încheierea visării, naratorul subiectiv perpetuează, în planul realității, forța reprezentării faptelor îndepărtate într-un trecut dominat de spațiul preocupărilor sale imanente. În noua realitate subiectivă, dispăre silueta Călătorului și „iarba mărunță“, însă voiajul Călătorului continuă în fantezia eroului „fără a se abate din drum, doborând toate obstacolele. Zdrobind totul în cale“ (p.10). Imaginea apărută în vis și transferată, parțial, în zona realului îi stârnește personajului întrebări filozofice fundamentale, precum „Ce este viața?“ sau care este responsabilitatea omului în ceea ce privește refacerea armoniei atomizate de faptele imorale săvârșite în trecut, cu puternice consecințe asupra stabilității structurale a prezentului. În pofida încercării de a accede la esența lucrurilor, naratorul nu poate ajunge la substanța răspunsului interogațiilor sale. Datorită prelungirii perioadei obținerii unui consens al dilemelor ontice și totodată al revoltei cauzate de neputința de a obține un răspuns edificator la întrebările fundamentale, naratorul interdiegetic vrea „să adoarmă“, lăsându-l pe Călător să-și continue drumul spre meandrele spațiului ființei sale. În cuprinsul frământărilor mundaneității, reacția Călătorului la dramele umane, generate de război, de boli și de foamete este de împietrire. Din această perspectivă, personajul simbolic, creat de imaginația naratorului erou, întruchipează timpul implacabil, detașat de tragediile cotidiene. Temporalitatea nocturnă favorizează apariția interogațiilor privind dimensiunea existențială a prezenței omului în contextul macrocosmosului.

(Continuare în numărul următor)

Gheorghe ANDRAȘCIUC

Manifestări dedicate Zilei Minorităților Naționale din România

Începând de pe 18 decembrie, în județul Suceava s-au desfășurat o serie de manifestări dedicate Zilei Minorităților Naționale din România.

Spectacole la Auditoriumul „Joseph Schmidt” și la Casa de Cultură din orașul Siret

Așa cum am aflat de la prof. Ioan Bodnar, consilier pentru minorități în cadrul Prefecturii Suceava și președinte al Uniunii Ucrainenilor din România - filiala Suceava, seria manifestărilor a debutat în ziua de 18 decembrie, la ora 18:00, pe scena Auditoriumului „Joseph Schmidt” de la Universitatea „Ștefan cel Mare”, cu spectacolul „Obiceiuri și tradiții de Crăciun”, susținut de ansamblurile „Arcanul” și „Kozaciok” (al comunității ucrainene din comuna Bălcăuți).

Joi, 16 decembrie 2010, Ansamblul „Kozacioc” a fost prezent, alături de alte formații folclorice, în cadrul emisiunii „Acasă în Bucovina”, care a fost transmisă, de TVR Iași, de la Pensiunea „La Filuță”, din localitatea Mălini.

La Colegiul Național „Mihai Eminescu” din

Municipiul Suceava, reprezentanți ai Consulatului General al Ucrainei la Suceava și ai UUR - filiala Suceava au participat la o manifestare dedicată Zilei Minorităților, în cadrul căreia au fost oferite cadouri elevilor.

Seara, la ora 18:00, la Casa de Cultură „Mihai Teliman” din orașul Siret, ansamblurile „Kozaciok” și „Kolomyika” au evoluat într-un spectacol artistic.

Masă rotundă la Prefectură și „Obicei de Crăciun” la „Dom Polski”

Vineri, 17 decembrie 2010, la Prefectura Suceava, în Sala „Nicolae Labiș” a fost organizată, la ora 14:00, de către Fundația „Ana” și Asociația „Juventus”, masa rotundă intitulată „Îndemn la toleranță, înțelegere și armonie”, la care au participat reprezentanți ai administrației, ai societății civile și ai minorităților din județul Suceava.

Seara, la ora 17:00, Centrul Cultural Bucovina a organizat, în Sala „Dom Polski”, spectacolul „Obicei de Crăciun”, susținut de formații și ansambluri artistice ale minorităților (poloni, ucraineni, maghiari, romei, ruși-lipoveni).

Expoziție de fotografie și prezentarea CD-ului „Ghidul minorităților naționale din Bucovina”

Sâmbătă, 18 decembrie 2010, Ziua Minorităților Naționale din România a fost marcată la Shopping City Suceava printr-o expoziție de fotografie (Clubul Artelor Vizuale, ora 17:00), prezentarea CD-ului „Ghidul minorităților naționale din Bucovina” (proiect coordonat de Ștefan Csukat, realizat de Asociația Culturală Hadik Andras din Bucovina, cu sprijinul financiar al Guvernului României prin Departamentul pentru Relații Interetnice) și organizarea unei seri muzicale (ora 19:00), susținute de formații artistice ale comunităților etnice din județul Suceava, între care și Grupul „Soacrele”, al Organizației de femei a UUR - filiala Suceava.

Expoziție interetnică de pictură

În același context al sărbătoririi Zilei Minorităților Naționale din România, Galeria „Taras Șevcenko”, de la sediul UUR - filiala Suceava din Municipiul Suceava, a prezentat publicului expoziția interetnică de pictură, care a etalat lucrări realizate de pictorii Ioan Bodnar, Radu Bercea, Iosif Csukat și Iulian Dziubinski.

Tiberiu COSOVAN

Ziua Minorităților a fost consacrată unor manifestări deosebite urmărite cu interes și cu simpatie de către locuitorii orașului nostru.

De fapt această manifestare a debutat la începutul lunii decembrie, când am fost invitați la o întâlnire de lucru la Centrul Cultural „Jean Bart” din Tulcea, întâlnire la care s-a stabilit de comun acord modul de organizare și de desfășurare a manifestărilor.

De remarcat că la reușita expoziției noastre culinare și-a adus contribuția și personalul restaurantului „Select” din Tulcea în frunte cu patronul Cacencu Aurel care ne-a sponsorizat cu un impresionant proțap de crap, ce a stârnit multe

Ansamblul „Zadunaiska Sici” pe scenă

Timpul a trecut destul de repede, iar la data de 15 decembrie intrasem deja în febra pregătirilor datorită faptului că în afara programului artistic, noi, ucrainenii, ne-am asumat și organizarea, și pregătirea unei expoziții culinare specifice etniei noastre.

Trecând peste eforturile susținute în pregătirea expoziției culinare, inclusiv cele pecuniare, echipa de lucru constituită din Reva Maria, Butiri Tudosia, Trifanov Frosina, Carabin Maria, Furtunov Georgiana, Nichiforov David, Cernencu Ștefana, Sidorencu Florica s-a întrecut pe sine în pregătirea unor bucate de sorginte ucraineană în care preparatele dominante au fost din pește și vânat.

De remarcat că la reușita expoziției noastre culinare și-a adus contribuția și personalul restaurantului „Select” din Tulcea în frunte cu patronul Cacencu Aurel care ne-a sponsorizat cu un impresionant proțap de crap, ce a stârnit multe

tulburări gastrice privitorilor. Dar, iată că a sosit și ziua de 17 decembrie, când în sala mare a teatrului „Jean Bart” ne-am adunat majoritari și minoritari, unde după rostirea unor scurte evocări și alocuțiuni de către reprezentanți ai organelor locale, în frunte cu dl Victor Tarhon, președintele Consiliului Județean Tulcea, și dl Constantin Hogeia, primarul Municipiului Tulcea, și de către reprezentanți ai minorităților naționale din județul nostru, timp de 15 minute, fiecare etnie a prezentat un program artistic specific.

Programul nostru pregătit sub bagheta dlui profesor Dănuț Mironov, a debutat cu două colinde („Dobryi vecir pane hospodare” și „Nova radist”), moment muzical interpretat de Ansamblul „Zadunaiska Sici”, în care fetele noastre Aurora Calenic și Andreea Carnat au așezat cu gingășie câteva lumâ-

Ziua Minorităților Naționale la Tulcea

nări aprinse pe scenă dând astfel momentului artistic măreția și puritatea pe care o merită din plin. Programul a continuat cu câteva cântece tradiționale ucrainene, iar după îndelungi aplauze pe scenă și-a făcut apariția trupa de dans a tinerilor noștri ucraineni care a impresionat publicul spectator prin frumusețea dansului și a costumelor purtate.

Finalul programului nostru l-a constituit interpretarea de către întreg Ansamblul „Zadunaiska Sici” a cântecelor tradiționale „Tam u luzi” și „Rida, rida”.

După prezentarea programului fiecărei minorități, manifestarea a continuat prin acordarea unor diplome de către organizatori, ca semn de respect și de apreciere pentru eforturile depuse în pregătirea, organizarea și desfășurarea evenimentelor culturale în anul 2010.

După terminarea spectacolului ne-am deplasat în foaierea teatrului „Jean Bart” unde echipa noastră de „bucătari” și „ospătari” a prezentat cu mult aplomb expoziția noastră culinară.

Un moment inedit în cadrul expoziției l-a constituit prezentarea meșterului artizan Gheorghe Toader, reprezentant al etniei noastre, care prin lucrările expuse a arătat într-un mod personal câteva dintre frumusețile naturii din Delta Dunării.

Cred că expoziția noastră a avut un succes deplin și când fac această afirmație mă gândesc la faptul că în 20-30 de minute valorile de privitori și degustători au „lustruit”

Meșter artizan Toader Gheorghe prezentând din lucrările sale

platourile, tăvile și farfuriile utilizate la expoziție, demonstrând calitățile și specificul bucătăriei ucrainene.

Spre seară ne-am retras la sediu răgușiți și oboșiți de eforturile depuse, dar bucuroși la gândul că prin acțiunea noastră am adus puțină bucurie publicului tulcean și am contribuit ca finalul anului 2010 să fie mai tolerant și mai suportabil.

Nu puteam încheia acest articol înainte de a mulțumi organizatorilor, Centrului Cultural „Jean Bart” Tulcea, care pe lângă scena și foaierea teatrului oferite pentru desfășurarea manifestărilor, ne-au ajutat și pecuniar în organizarea acestor activități.

Dumitru CERNENCU

Festivalul Literar „Mihai Eminescu“ - popas la Călinești-Cuparencu

Consiliul Județean Suceava, Societatea Scriitorilor Bucovineni, Centrul Cultural Bucovina - Secția pentru Conservarea și Promovarea Culturii Naționale, Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbierea“ Suceava, Colegiul Tehnic „Petru Mușat“ Suceava, Primăria comunei Șerbăuți sunt organizatorii FESTIVALULUI LITERAR „MIHAI EMINESCU“, ediția a XX-a 2011, Suceava, Cernăuți, Putna, Călinești-Cuparencu, Ipotești.

Din cadrul delegației ce a participat la desfășurarea acestui festival au făcut parte numeroase personalități ale culturii românești și oficialități județene și locale: Gheorghe Flutur - președintele Consiliului Județean Suceava, Niculae Barbă - consilier, Vasile Ursachi - directorul general al Centrului Cultural Bucovina, Constantin Arcu - președintele Societății Scriitorilor Bucovineni (SSB), Ioan Beldeanu - președinte de onoare al SSB, Doina Cernica -

nescu“ a avut loc la data de 13 ianuarie 2011, la Colegiul Tehnic „Petru Mușat“ Suceava, unde a avut loc decernarea Premiului Național „Mihai Eminescu“, acordat de Centrul Cultural Bucovina domnului George Popa din Iași pentru cartea „Luceafărul. Treptele spiritului hiperionic“, apărută în 2010 la Sibiu, și cel de-al doilea premiu acordat de Societatea Scriitorilor Bucovineni domnului academician Dimitrie Vatamaniuc pen-

Școlii cu cl. I-VIII „Grigore Ghica Voievod“ Suceava, școală parteneră cu Școala din Călinești în cadrul proiectului „Prin tradiții deschidem porțile prieteniei“. Oaspeții s-au arătat deosebit de încântați de minirecitalul la care au asistat, în mod special s-au evidențiat

La bustul poetului Mihai Eminescu

Grupul de elevi din Călinești-Cuparencu și Șerbăuți

vicepreședinte al SSB, Sabina Fânaru - membru în comitetul de conducere al SSB, membrii ai SSB: Ion Cozmei, Viorica Petrovici, Vasile Macoveiciuc, Anica Pacina, Radu Iacoboaică, Rozalia Motrici, Maria Olaru, Nicolae Cârlan, Carmen Veronica Steiciuc, Ioana Grosaru -

continuat la Putna, unde a avut loc o slujbă comemorativă, urmată de un recital artistic susținut de elevii școlii din localitate, îndrumați de domnul director Mircea Aanei. Cea de-a treia zi a festivalului a debutat cu depunerea de coroane la bustul poetului situat în Piața Tricolorului din Suceava. Această zi fiind, începând din acest an, și Ziua Culturii Naționale, a fost creat un moment special prin care au fost înălțate spre cer baloane colorate de care erau legate nume ale celor mai însemnate personalități ale culturii române.

Aspect din sală

vicepreședinte al Asociației Italienilor din România, Ioan Bodnar - vicepreședinte UUR, invitați de onoare: Teodor Codreanu din Huși și Adrian Dinu Rachieru din Iași.

Deschiderea Festivalului Literar „M. Emi-

frumos program artistic, ce a cuprins poezii și cântece pe versurile lui Eminescu, aceștia fiind îndrumați cu măiestrie de doamnele profesoare Lavinia Costiuc și Roxana Dragomir.

Alături de noi au fost și reprezentanți ai

tru opera sa „Omnia“. Spre seara aceleiași zile delegația formată la Suceava, reunită cu delegația de la Botoșani, l-au comemorat pe Marele Poet în Ucraina la Herța, iar în dimineața zilei următoare au depus coroane și jerbe de flori la statuia lui Eminescu din Cernăuți. În cea de-a doua parte a zilei de 14 ianuarie sărbătoarea eminesciana a con-

elevele Corduban Irina prin talentul actoresc cu care interpretează poezia și Tanasiciuc Elena prin calitățile sale vocale de excepție, reușind să emoționeze publicul prezent până la lacrimi.

Pentru buna desfășurare a acestui eveniment la Călinești-Cuparencu și-au dat toată silința primarul comunei Șerbăuți - Cătălin Sanduleac, prof. coordonator al Școlii din Călinești - Lavinia Costiuc și directorul coordonator al Școlii din Șerbăuți - Silvia Boiciuc.

După popasul de la Călinești toți membrii delegației s-au îndreptat spre Ipotești, Botoșani, la casa memorială a poetului, încheind astfel acest pelerinaj eminescian.

prof. Mihaela Delia MARTINEAC

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Gheorghe Andrașciuc
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu**

**Tiparul executat la
Tipografia**

„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“

Omul vorbelor și faptelor bune

- Ce mai faceți, dle profesor coordonator Vasile Perpeliuc? V-ați „rătăcit“ prin Măriței?

- Nicidecum. Am avut ore și la Școala din Măriței, iar acum, într-o „fereastră“, mă relaxez un pic în aerul acesta aspru, dar plăcut de toamnă târzie al Bucovinei.

- Putem să ne ntâlnim la Școala din Călinești-Enache, mâine, ca să schimbăm câteva vorbe între noi doi?

- Cu multă plăcere, v-aștept la școală mâine dimineață.

După scurtul dialog avut într-una dintre zilele săptămânii 15-21 noiembrie 2010, a doua zi dis-de-dimineață l-am găsit pe dl prof. Vasile Perpeliuc, îndrumătorul colectivului de educatori, învățători, profesori și elevi de la Școala Călinești-Enache, comuna Dărmănești, județul Suceava, în plină activitate instructiv-educativă, unde la o masă ovală, s-au desfășurat „ostilitățile“ pe problemele învățământului de ieri, de azi și din totdeauna.

Am început dialogul, adresându-i câteva întrebări, la care dumnealui mi-a dat răspunsuri competente.

Gh. Homiuc: Stimate domnule profesor, Vasile Perpeliuc, spuneți-ne câte ceva despre Dvs. într-o ordine firească a lucrurilor pământești.

Vasile Perpeliuc: M-am născut la 23 decembrie 1948, în satul Măriței, comuna Dărmănești, județul Suceava. Am îndrăgit cariera didactică din primii ani de școală.

Școala elementară am făcut-o în satul natal Măriței, liceul în orașul Siret, iar studiile superioare le-am făcut la Suceava, cu completarea ultimelor la Iași.

În școala elementară am avut ca mentori pe dna învățătoare Ilaria Velehorschii, și pe profesorii Maria Barbir, Constantin Săveanu, Gheorghe Racocea ș.a. ca mentori din liceul de la Siret țin să-i amintesc pe profesorii Anton Vidvițchi, Carol Parizer și M. Hudicovschi.

Mulți dintre cei amintiți de mine au trecut în lumea umbrelor, iar noi cei ce suntem în viață le aducem un pios omagiu ca semn că ne-au crescut pentru viață.

Majoritatea activității mele am desfășurat-o în comuna Dărmănești. La Călinești-Enache sunt de 35 de ani. Nu mi-a plăcut să fiu voiajor în activitatea mea profesională.

Am căutat să pregătesc generații de elevi pentru viață, pentru integrarea lor în societate în orice moment al dezvoltării acesteia.

Mulți dintre absolvenții școlilor unde am funcționat, inclusiv în localitatea Soloneț din comuna Todirești, județul Suceava, în primii doi ani de carieră, sunt oameni realizați cu rezultate notabile, peste tot având succese depline în viață.

Amintindu-mi de primul meu loc de muncă de la Soloneț, vreau să evidențiez aportul la formarea primilor mei pași în cariera didactică al dlui Dumitru Rachieru, directorul școlii de atunci care nu mai e printre noi și căruia îi aduc un pios omagiu și cu această ocazie.

Am deținut funcții de conducere chiar din primii ani de învățământ, fiind director coordonator la Școala din Măriței în perioada anilor 1972-1976, iar din 1989, director la Școala Călinești-Enache și în prezent profesor coordonator la aceeași unitate de învățământ.

Am căutat să coordonez activitatea mea prin realizarea unei concepții unitare în ceea ce privește bunul mers al procesului instructiv-educativ.

Spre finalul carierei mele didactice îndrăz-

nesc să spun că mi-am adus o contribuție modestă la formarea multor generații de elevi și cadre didactice, îndrumându-i.

Dar mă cuprinde și un regret în legătură cu perioada de dată recentă, cu unele dificultăți cu care se confruntă învățământul în prezent în ceea ce privește motivația elevilor și garantarea unui loc de muncă stabil.

Gh. H.: Vă rugăm să ne spuneți ce ați simțit „pe propria piele“ în cadrul procesului de învățământ, în plus față de cele spuse.

V. P.: Două sfaturi le-aș da celor mai tineri, și anume să depună eforturi deosebite pe parcursul întregii activități care să încununeze rezultatele deosebite impuse de cerințele societății, fapt pe care să-l aibă în vedere cei ce pășesc pe „pământul fertil“ al educației, ceea ce le-ar aduce depline satisfacții profesionale, că pentru cele materiale există perspective sumbre. Dar, de fapt, fiecare și-a asumat responsabilitatea în mod conștient, dedicându-se profesiei de educator; să se implice mai responsabil în actul didactic pentru ca viitorul țării să fie pe mâini bune.

Gh. H.: Știu că-n satul Călinești-Enache, comuna Dărmănești, există familii în care limba maternă este cea ucraineană. Considerați că studiul limbii și literaturii ucrainene este benefic pentru dezvoltarea personalității copiilor din astfel de familii?

V. P.: Eu însumi știu să citesc și să scriu în limba ucraineană.

Din compararea a două limbi diferite poți să-ți realizezi un echilibru uman stabil. Sunt împotriva celor care cred că studiul limbii ucrainene ar supraîncărca elevii și le-ar diminua rezultatele la învățătură în comparație cu ceilalți și că le-ar bloca perspectivele în viață. Dimpotrivă!

Gh. H.: În ce clase se studiază limba și literatura ucraineană?

V. P.: Limba ucraineană la Școala Călinești-Enache se studiază în clasele I-VIII, existând 6 grupe.

Gh. H.: Există un cadru didactic calificat pentru obiectul de studiu limba și literatura ucraineană?

V. P.: Da, există un cadru didactic calificat pentru limba și literatura ucraineană. Este vorba de profesoara Narcisa Plecan cu o pregătire profesională sigură în domeniul literelor, completată de rezultate deosebite în activitatea artistică, în limba română și ucraineană.

Gh. H.: Cum ați proceda concret la o oră de limba și literatura ucraineană în cazul în care din motive de stare de necesitate, profesorul calificat în specialitate n-ar putea ajunge la ore?

V. P.: Concret aș face o analiză literară sumară proprie, ghidându-mă după manual pentru a nu pierde ora.

Totodată, cunoscând limba ucraineană, aș purta apoi o discuție în care să abordez problema intereselor elevilor pentru studiul acestei limbi și dacă se justifică acest interes. Ulterior aș orienta discuția, în calitate de cunoscător al limbii, spre avantajele ce le vom simți la integrarea în comunitate internațională, studiind limba și literatura ucraineană.

Gh. H.: Vă mai amintiți o oră de limba și literatura ucraineană din liceu și o oră din ultimii ani la care ați asistat în calitate de director sau profesor coordonator sau coleg de școală, ca să le împărtășiți și celor care-și doresc să descifreze tainele în domeniul limbii și literaturii ucrainene?

V. P.: Poezia care m-a fascinat din primul moment de cunoaștere mai profundă, a fost, este și va fi „Testamentul“ (De voi muri...) scrisă de Taras Șevcenko la 25 decembrie 1845 în traducerea lui Victor Tulbure.

Lecția la care am asistat și mi-a plăcut mult, mult de tot a fost „Maimuța“ (cl. I-IV).

Gh. H.: De-a lungul ultimilor 20 de ani, în Școala din Călinești-Enache, am văzut și am auzit de acțiuni ce veneau în sprijinul consolidării cunoștințelor de la orele din clasă. Vă rog să prezentați pentru cititorii presei editate de UUR și nu numai lor, câteva dintre ele.

V. P.: Programele artistice prezentate în cele două limbi, română și ucraineană, prilejuite de sărbătorile naționale, tradițiile locale și naționale, simpozioanele despre poeți naționali și locali (ca de ex. „Poeți născuți în martie T. Șevcenko și Iuri Racocea“) cu participări din partea scriitorilor români și ucraineni și ale personalităților cunoscătoare de limbă din comună și județ.

Gh. H.: Dle prof. Vasile Perpeliuc, câte ceva despre buna gospodărire și administrare a școlii ați avea de spus, dar ceva semnificativ?

V. P.: Actualul local al Școlii din Măriței a fost construit în timpul exercitării de către mine a funcției de director coordonator, într-un timp record, din aprilie până-n septembrie anul 1975 cu ajutorul constructorilor locali din satul Măriței. În anul 1976, s-a construit localul nou al Școlii din Călinești-Vasilache.

Gh. H.: Zvonistica mai mult sau mai puțin adevărată, că de aia-i zvonistică, zice c-ar fi fost un clopot la școală care-i chema pe copiii din Călinești-Enache la orele 7:00 și 12:00 ale fiecărei zile lucrătoare, pentru evitarea întâzierilor la orele de clasă. Știți ceva de clopot? În caz afirmativ, l-ați putea refolosi tot în scopul didactic ca un „vestitor“ al punctualității școlare acum în era digitalizării?

V. P.: Existența clopotului se confirmă în realitate, dar și prin fotografia în urma scotocirii lăzii cu zestre a unor păstrători de poze precum dl Atanasie Iavorenciuc, fost cadru didactic la Școala din Călinești-Enache, căruia îi mulțumim.

Nu ne întoarcem în trecut, utilizând clopotul pentru anunțarea copiilor spre a fi punctuali la școală, acum când prezentul și viitorul sunt aproape în totalitate... digitalizate.

Gh. H.: Vă rugăm să împărtășiți câteva gânduri ale unui om bine pregătit profesional întrale geografiei și nu numai, cum sunteți Dvs., specialiștilor și mai puțin specialiștilor în geografie.

V. P.: Să le placă să aprofundeze problemele teoretice ale disciplinei, cât și cele cu aplicații practice, folositoare în viața de zi cu zi.

Gh. H.: Și acum, înainte de finalul discuției noastre sincere din ciclul „întrebări răzlețe cu răspunsuri istețe“, o întrebare: Care este distanța de la Pământ la Lună?

V. P.: Ca profesor de geografie, pentru specialiști: 380.000 km. Ca profesor de geografie pentru jurnaliști: ca distanță de la Lună la Pământ.

Gh. H.: Deoarece în tolba cu întrebări n-am mai găsit măcar una care să fie ispititoare, iscoditoare, mulțumindu-vă pentru cele câteva gânduri sincere schimbate reciproc, vă doresc Dvs. și tuturor cadrelor didactice din școală, sănătate și spor în toate ce le veți întreprinde în viață în continuare.

V. P.: Mulțumesc și eu că n-ați uitat de Școala din Călinești-Enache, cu părțile sale bune sau mai puțin bune.

Gheorghe HOMIUC

Comemorarea poetului Ștefan Tcaciuc la Suceava

Joi, 13 ianuarie 2011, Organizația de femei a Uniunii Ucrainenilor din România - filiala Suceava a comemorat, la sediul filialei, 75 de ani de la nașterea poetului Ștefan Tcaciuc, fondatorul UUR.

După convenita rugăciune rostită în preajma lumânării aprinse în amintirea omului Ștefan Tcaciuc, președinta Organizației de femei a filialei UUR Suceava, doamna Mihaela Huțan, a citit în fața celor prezenți la acest eveniment scrisoarea trimisă de soția regretatului poet, doamna Virginia Tcaciuc. Scrisoarea a fost mult prea emoționantă pentru a nu i se reda conținutul: „Cu stimă, respect, lacrimi și durere, mă adresez dumneavoastră acum când, alături de soțul meu Ștefan Tcaciuc, ar fi trebuit să fim în mijlocul dumneavoastră. Să sărbătorim venirea Noului An, dar și să-l aniversăm pe omul Ștefan Tcaciuc, inginer, scriitor, poet, fondator și primul președinte al UUR, deputat în Parlamentul României. A trăit și a muncit în spirit ucrainean.

Ștefan Tcaciuc a plecat dintre noi într-o zi de vară cu roua dimineții și, alături de bunii săi prieteni Corneliu Reguș, Ilie Fraseniu, Eugen Mihaiciuc, Iuri Lucan, Vasile Socoliuc ș.a. (fi-le memoria veșnică și Dumnezeu să-i odihnească!), au făcut o nouă Uniune acolo în ceruri.

Iar dragul meu soț Ștefan Tcaciuc veghează

asupra grupului vocal „Soacrele“ cu dragoste și admirație și le compune versuri pentru cântece noi.

Ștefan m-a rugat să vă transmit că pe fiecare norișor este scrisă o poezie din pulberea stelelor și pentru fiecare dintre dumneavoastră, cei prezenți acum la comemorarea lui, aici în sală a scris câte un vers și vă muțumește!

Vă roagă dintre stele să aveți grijă de școli și de biserici. Copiii să fie școliți și să fie apropiați de părinți, biologic și spiritual.

Ștefan o roagă pe doamna Aurora Huțan să aibă grijă ca grupul vocal „Soacrele“ să nu se destrame și să-l îmbogățească, iar Excelenței Sale Vasyl Boieciko și domnului Ioan Bodnar, președintele filialei UUR Suceava, le zâmbește pe sub mustață și le mulțumește“.

Grupul vocal „Soacrele“, condus de doamna Aurora Huțan a cinstit memoria poetului prin interpretarea cântecelor pe versurile scrise special pentru acest grup de către domnia sa: *Soacrele vesele, Chipul mamei, Adie, vântule, din Bucovina, Ucraineanul* s.a. Muzica a fost compusă de doamna Aurora Huțan, care ne-a mărturisit faptul că a compune muzică pe versurile unui poet nu este un lucru ușor, dar în cazul lui Ștefan Tcaciuc a fost mai inspirată decât se aștepta. Alte versuri promise „Soacrelor“ le va scrie în ceruri.

De asemenea, cei prezenți au evocat amintiri

din timpul unor acțiuni sau festivaluri de la care domnul deputat nu a lipsit niciodată, având dragostea și răbdarea de a sta până la interpretarea ultimului cântec ucrainean pe scenă. Dacă era prea cald sau ploua i se aducea o imensă umbrelă, dar nu se mișca de pe scaunul său din fața scenei. Apoi vorbea binevoitor cu oricine îl aborda - fie o băbuță sau un moșneguț, fie un cadru didactic, un primar sau președinte de filială. Pe unii îi muștra, pe alții îi încuraja, pe alții îi aprecia, dar avea timp pentru toți. Păcat că timpul nu a avut răbdare și cu domnia sa.

Cei prezenți la această comemorare au fost adânc emoționați atât de scrisoarea doamnei Virginia Tcaciuc, cât și de profunzimea sentimentelor exprimate de domnul Ștefan Tcaciuc în poeziile sale ce s-au citit cu această ocazie.

Fie-i țărâna ușoară unui om care a fost greu la propriu și la figurat!

prof. Lucia MIHOC

Întrucât activitatea sa de învățător și de inspector școlar pentru școlile ucrainene din fostul raion Rădăuți poate constitui un model de urmat pentru generațiile de azi, în rândurile următoare încerc să evoc, pe scurt, biografia regretatului învățător Gheorghe Moscaliuc.

Așadar, el se naște la 19 ianuarie 1934, în satul Măriței, județul Suceva, în familia țăranilor Mihai și Maria Moscaliuc, buni și harnici agricultori și gospodari. Gheorghe a fost primul dintre cei doi copii ai acestora. Școala elementară o face în satul natal, avându-l ca învățător pe domnul Busuioc (atenție la similitudine cu acela al lui M. Sadoveanu!), apoi pe profesorii deosebiți, Panțiru, la matematică și Maria Barbir, la limba română. Urmează Școala Pedagogică, secția ucraineană, la Siret, având ca profesori de elită - Sofia Iaricevschi, dirigintă și profesoară de pedagogie și psihologie, Bogdan Iaricevschi, director și profesor de biologie, Valentina Iaricevschi, profesoară de matematică (soția directorului) și mulți alții, ajungând să fie la absolvire (1954) șef de promoție.

Primii doi ani de activitate didactică îi face la Școala Brodina - Centru, ca învățător, predând și limba ucraineană. Nu a știut până la moarte (5 aprilie 2010) din ce motive a fost încorporat să facă armata la muncă. După demobilizare, cariera sa didactică a intrat pe făgașul ascensiunii. Astfel că, după câteva luni de învățământ, a fost însărcinat să fie inspector școlar pentru clasele primare, în cadrul Secției de Învățământ a fostului raion Rădăuți. Această sarcină didactică de îndrumare și de control, plină de responsabilitate și destul de grea, a desfășurat-o timp de zece ani (1958-1968), până la desființarea raioanelor. A vizitat și a îndrumat de foarte multe ori toate școlile existente atunci în acest raion, străbătând mai mult cu piciorul tot raionul, de la Siret și până la

„Mai mare satisfacție am avut ca învățător, decât ca inspector școlar“

Brodina de Sus, apoi de la Nisipitu până la Dărmănești. A întâlnit colective didactice diferite, unele deosebite, altele sub orice nivel calitativ. Ca învățător și ca inspector școlar, s-a ghidat după principiul omenesc să nu facă rău nimănui. Ca om, s-a străduit întotdeauna să-i ajute, moral sau material, și pe colegii săi, și pe elevi. Le-a acordat și unora, și altora șanse de reabilitare. În acea perioadă a acumulat o vastă experiență de viață. Vrând-nevrând, trebuia să citească mult. Fiind inspector școlar, trebuia să fie documentat. Așa se explică că a luat note mari la definitivat și, apoi, la gradul II. În ultimii ani de învățământ a primit și titlul „Învățător Evidențiat“ din partea Ministerului Învățământului.

Implicarea sa directă în realitatea crudă a terenului, ca și seriozitatea în muncă l-au călit și l-au format pozitiv. Să reținem că, în acei ani, cadrele didactice aveau ca sarcini imediate, multe și complexe - alfabetizarea, culturalizarea și, inclusiv, erau obligate să facă propaganda de colectivizare a agriculturii. Totuși, activitatea la clasă pentru învățătorii de atunci rămânea esențială. Perioada anilor 60-70 din secolul trecut a fost perioada când s-au format oameni de excepție - ingineri, medici, ofițeri, oameni de cultură, profesori etc. de înaltă conștiință cetățenească. Era perioada muncii efervescente. Cei mai buni profesioniști în toate domeniile atunci s-au format.

Din interviul comun luat, în 2005, lui Gheorghe Moscaliuc și soției sale, învățătoarei Veronica Moscaliuc, publicat în cotidianul sucevean „Crai nou“ și apărut ulterior în cartea subsemnatului „Repere culturale și umane“, aș vrea să reproduc aici două idei de o excepțională valoare: „Cunoscând foarte bine colectivele didactice din fostul raion Rădăuți, cu

bune și cu rele, am avut o mare satisfacție să-i apreciez pe mulți învățători și profesori cărora și astăzi le aduc omagiu; abnegația și pasiunea lor au depășit cu mult calitățile domnului Trandafir, așa de sugestiv narate de Mihail Sadoveanu, în narațiunea cu titlul omonim. Îmi permit să evidențiez acum, cu cinste și onoare, pe regretații dascăli de o mare probitate profesională și morală - Myroslava și Daniel Șandru, din Nisipitu, Artimizia și Victor Hnatiuc, din Călinești-Enache, Artimizia și Mihai Gheorghe, din Brodina (colegii mei de la Siret), Iuri Racoccea și familia Velehorsch, din Călinești Enache și Măriței, familia Cormuș, din Dărmănești, familia Iaricevschi, din Siret, familia Bohateret, din Șerbăuți și mulți alții care au rămas anonimi, din păcate (...).

După 1968, la desființarea raioanelor, am rămas învățător la Școala Generală nr. 2 din Rădăuți, unde am lucrat până la pensie (1994) și am devenit metodist pentru învățământul primar la Inspectoratul Școlar Județean Suceava. Mai mare satisfacție am avut ca învățător, decât ca inspector școlar, deoarece, la clasă, rezultatele se concretizează în reușita elevilor la gimnaziu, la liceu și apoi în viața lor personală. Munca mea la catedră era vie. Vedeam cum creșteau foștii mei elevi nu numai biologic, ci și ca oameni. Iar la baza educației lor se afla munca mea ca învățător. Ce satisfacție mai mare poate fi decât aceasta?“

Fără alte comentarii!

Acesta a fost formatorul de oameni căruia și cu această ocazie, prin rândurile de mai sus, îi aducem un modest omagiu și recunoștință din partea foștilor elevi și a aceluia care l-au cunoscut îndeaproape, printre care se află și cel ce semnează.

prof. Vichentie NICOLAICIUC

Gala olimpicilor suceveni

Duminică 5 decembrie 2010, au fost celebrați, într-un cadru festiv, olimpicii naționali și internaționali ai județului Suceava.

Manifestarea a fost organizată de Inspectoratul Școlar Județean în sala polivalentă a Complexului „Conacul Domnesc” unde au fost aplaudați și felicitați cei șase olimpici internaționali și cei 170 de olimpici naționali din județul Suceava. Printre aceștia se află și olimpicii Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret după cum urmează: Ilovan Antonica, elevă în clasa a VI-a - limba și literatura ucraineană, îndrumați de prof. Antoneta Chideșa, Diana Stredie, Damaris Asofroniei, Daniel Asofroniei, Ioan Lavric și Costica Bodnar - la obiecte tehnice, olimpicii pregătiți și îndrumați de inginerii Antonio Mustată, Jeaneta Maidaniuc, Dorin Olar, Ionel Pârghie, Liliana Ținteanu, Carmen Duduță, Silviu Teleaga și maestru Constantin Pintrijel. În deschiderea acestui eveniment inspectorul școlar general al județului Suceava, Petru Carcalete, a declarat că acest eveniment reprezintă „celebrarea performanței școlare, dar și a elevilor care s-au prezentat foarte bine pregătiți la olimpiadele școlare și la concursurile naționale”.

Fiecare olimpic național a primit câte o medalie, iar celor șase olimpici internaționali le-a fost înmănată câte o plachetă, drept recunoștință pentru performanțele școlare obținute. La acest eveniment au participat, alături de elevii olimpici, și profesorii îndrumători ai elevilor, directorii unităților de învățământ din care provin, autoritățile locale și județene, parlamentari suceveni și europarlamentarul sucevean Petru Lu-

han, fost elev al Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, promoția 1995, dar și consulul general al Ucrainei la Suceava Vasyl Boieciko. Olimpicii suceveni au primit felicitări din partea președintelui Consiliului Județean Suceava, Gheorghe Flutur, care a spus că performanțele acestor elevi sunt un succes atât pentru județul Suceava, cât și pentru România.

Inspectorul școlar general Petru Carcalete a înmănat diplome de excelență instituțională din partea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului pentru șase unități de învățământ din județ: Colegiul Național „Ștefan cel Mare” din Suceava, Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți, Colegiul Național „Dragoș Vodă” din Câmpulung Moldovenesc, Colegiul Național „Nicu Gane” din Fălticeni, Școala cu clasele I-VIII Nr. 1 din Gura Humorului, Școala cu clasele I-VIII din Bosanci, iar profesorii îndrumători au primit Diplomă de Excelență în semn de apreciere a contribuției deosebite aduse în beneficiul performanței școlii.

Invitatul special al acestui eveniment festiv a fost actorul Adrian Păduraru, care a vorbit elevilor despre adevăratele valori, despre performanță, despre excelență scenică și despre valoarea autentică. Olimpicii și cei prezenți la acest eveniment au primit în dar și un concert de gală, cu muzica instrumentală, susținut de membri ai Filarmonicii „Moldova”, ai Operei Naționale Române și de studenți ai Universității de Arte „George Enescu” din Iași, dirijor Bogdan Chiroșcă (Opera Națională Română din Iași).

Jeaneta MAIDANIUC

Masă rotundă

„Îndemn la toleranță, înțelegere și armonie”

Instituția Prefectului - județul Suceava a organizat, ca acțiune cuprinsă în buchetul manifestărilor dedicate sărbătoririi Zilei Minorităților Naționale din România (18 decembrie), o masă rotundă cu genericul „Îndemn la toleranță, înțelegere și armonie”.

La întâlnirea care s-a desfășurat în Sala „Nicolae Labiș” a Palatului Administrativ, au fost prezenți, alături de reprezentanți ai instituției organizatoare, reprezentanți ai minorităților și ai societății civile.

Au participat ca invitați reprezentanții diplomatici ai Consulatului General al Ucrainei la Suceava, Excelențele lor consulul general Vasyl Boieciko și consulul Vasyl Nerovnyi.

Așa cum a remarcat subprefectul Angela Zarojanu, Instituția Prefectului, care are trei consilieri pentru minorități naționale, pune un accent deosebit pe recunoașterea reciprocă de valori, pe cultivarea spiritului de dialog, pe comunicare și pe colaborare între diversele culturi care coexistă în perimetrul județului.

Excelența Sa consulul general al Ucrainei la Suceava, dl Vasyl Boieciko, care s-a adresat asistenței în limba română, a subliniat buna conlucrare cu instituțiile administrative, cu comunitatea ucraineană și cu Uniunea Ucrainenilor din România.

Reprezentanții minorităților din județul Suceava și-au expus apoi proiectele aflate în derulare, planurile de viitor și acțiunile organizate în colaborare cu instituțiile administrative și cu asociațiile și fundațiile culturale în spiritul bunei conviețuirii și al consolidării relațiilor intercomunitare.

Tiberiu COSOVAN

Elevele premiate Daniela Turcin, Anna Ciorei și Anna Maios

În fiecare an, în luna decembrie, Consiliul Județean Timiș organizează festivitatea de premiere „Pro Juventute”. De aceea, și în 2010, la 9 decembrie, orele 14, în sala Consiliului Județean Timiș a avut loc o astfel de festivitate la care au fost premiați elevi, studenți, profesori și membrii Ansamblului „Doina Timișului”. Consiliul Județean Timiș, în baza informațiilor furnizate de Inspectoratul Școlar General al județului Timiș, a reușit să-i răsplătească pe cei cu rezultate deosebite în diferite domenii de învățământ.

În deschidere, dl ing. Răzvan Hrenoschi a precizat că în mod inedit anul acesta au fost acordate premii și studenților care au obținut succese deosebite.

școlară.

Meritele tinerilor au fost răsplătite, astfel că un număr de 99 de elevi și 133 de profesori din județul Timiș au primit plachete, diplome și bani. Premiile au fost înmănate de comisia de premiere. Trebuie să subliniez că au fost prezenți și inspectorii școlari ai minorităților județului Timiș: sârbă, bulgară, maghiară, germană și ucraineană. Deci anul acesta inspectorul nostru dl I. Câmpeanu s-a prezentat cu trei eleve, două de la Colegiul Național „Iulia Hasdeu”, Anna Ciorei, clasa a IX-a și Anna Maios, clasa a XI, anul școlar 2009-

Gala „Pro Juventute” în județul Timiș

Inspectorul școlar general M. Popescu a anunțat cu această ocazie că are în plan să înființeze în orașul Timișoara un Centru de Excelență - special pentru a răsplăti performanța în această parte a țării.

Premierea elevilor a fost făcută după anumite criterii de selecție, participarea cu rezultate excelente și rezultate de excepție obținute în procesul de pregătire

2010 și Daniela Turcin, clasa a VIII-a, Școala Darova, pregătite de prof. Liudmila Godja și Anna Bereghi.

Bineînțeles că au fost răsplătite pe măsura rezultatelor obținute. A fost un început promițător, cu speranța că elevii ucraineni împreună cu dl inspector și profesorii vor continua să fie invitați la asemenea festivități de premiere și într-un număr mai mare de elevi.

Anna BEREGHI

Aspect de la momentul festivității de premiere

